

ЗЛАТИБОРСКЕ ВЕСТИ

ИНФОРМАТИВНИ БИЛТЕН ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА ■ број 25 ■ април 2017. године ■ БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

ТЕМА БРОЈА

ЗЛАТИБОР ОСВАЈА СРБИЈУ

Стране 2, 3 и 4

**Чајетина гласала да Милан
буде председник Србије**

Стране 6, 7 и 8

**Кошаркаши остварили највећи
успех чајетинског екипног спорта**

**„Свесрпска народна
моба” за изградњу
гондоле 1. маја
на Златибору**

Страна 5

**Нова кућа
за породицу
без хранитеља
дар општине
и комуналног**

Страна 14

**У Рожанству
отворен дечји вртић**

Страна 16

Чајетина гласала да Милан буде председник Србије

На априлским изборима за председника Србије гласачи у општини Чајетина већински су подржали председника ове локалне самоуправе Милана Стаматовића. Као председнички кандидат групе грађана „За здраву Србију“, Стаматовић је овде добио око 60 одсто гласова изашлих на биралишта. Знатно више него Александар Вучић (око 27 одсто), који је укупни победник председничких избора. Тиме је у Чајетини, ка-

Косјерићу такође други, трећи у Прибоју и Пожеги...Укупно, на нивоу Србије није остварио висок проценат освојених гласова, али се за успешну Чајетину, развијени Златибор и кандидата са ових простора први пут више чуло, без обзира на све медијске и друге опструкције којима је био изложен.

Питали смо Милана Стаматовића како оцењује свој резултат на овим председничким изборима:

више знају и где је наш рад, однос према послу и политичко деловање доступније. У осталим деловима Србије, због цензурисаних медија и кратког трајања кампање, и нисмо баш могли да прођемо”, изјавио је за „Златиборске вести“ председник општине Чајетина па наставио:

„Било је разних проблема и опструкције са нотарима током прикупљања потписа подршке. Познато је и да је само осам одсто медијског простора припало опозиционим кандидатима. Сусретали смо се и са озбиљним оптужбама од стране режимског штаба. Ја сам конкретно био оптужен да сам вођа криминалног клана Мила Ђукановића и украјински шпијун, па смо и оно мало времена кампање трошили да се бранимо од лажних оптужби Александра Вучића и његове ‘демократије’. У таквој утакмици и са свим полугама власти, са друге стране, остварили смо фантастичан резултат, а народ у Златиборском округу схватио је каква је политика владајуће гарнитуре, као и да неће дозволити да им премијер-председник вређа интелигенцију. Сада нам предстоји и други део утакмице, да покажемо да ово није било случајно и да се народ ослободио, да размишља

”

Милан Стаматовић: Урадили смо немогуће у тешким условима, постигли вредан изборни успех првенствено у Златиборском округу, где нас људи више знају и где је наш рад, однос према послу и политичко деловање доступније. У осталим деловима Србије, због цензурисаних медија и кратког трајања кампање, и нисмо баш могли да прођемо

ко је Милан Стаматовић изјавио за јавност оцењујући те изборе, Вучић претрпео најубедљивији пораз у целој Србији.

Добар резултат чајетински председник општине остварио је и у околним општинама: по освојеним гласовима у центру округа Ужицу био је други, у Ариљу и

„Имајући у виду веома кратку кампању за председничке изборе, кампању која је била све само не фер и демократска, постигли смо одличан резултат. Урадили смо немогуће у тешким условима, постигли вредан изборни успех првенствено у Златиборском округу, где нас људи

РЕЗУЛТАТА ИЗБОРА ЗА ПРЕДСЕДНИКА СРБИЈЕ 2017. У ОПШТИНИ ЧАЈЕТИНА

	Освојених гласова	у процентима
Милан Стаматовић	5520	59.90%
Александар Вучић	2557	27.75%
Саша Јанковић	359	3.90%
Лука Максимовић	253	2.75%
Војислав Шешељ	144	1.56%
Вук Јеремић	123	1.33%
Бошко Обрадовић	96	1.04%
Саша Радловић	43	0.47%
Александар Поповић	27	0.29%
Мирослав Паровић	9	0.10%
Ненад Чанак	5	0.05%
	9216	71.50%

својом главом. Генерално гледано, задовољни смо и резултатом у целој Србији – чак и у местима где нисмо имали никакве одборе нити инфраструктуру добили смо запажен број гласова, што нам даје гаранцију и наду да наставимо са политичким деловањем”.

Поводом најаве оснивања нове политичке странке, која треба да произађе из групе грађана „За здраву Србију”, питамо

Стаматовића какав је њен програм, на мере, циљеви:

„Самим оснивањем групе грађана „За здраву Србију-Милан Стаматовић” и њеним појављивањем на изборима само смо започели формирање нове политичке партије која ће се бавити проблемима обичних људи, проблемима децентрализације и развојем унутрашњости Србије. Циљ партије, као и њен основни про-

грам подразумеваће да се Србија мења из унутрашњости”, објашњава саговорник „Златиборских вести” и прецизира даље кораке:

„Најпре ћемо формирати одборе у Златиборском округу, где већ постоји јака инфраструктура. Касније, по принципу концентричних кругова, ићи ћемо на целу Србију. Бићемо заступљени и тамо где имамо највећу подршку, а то су већи градови: Чачак, Краљево, Београд, Шабац, Нови Сад...Важно је да формирамо одборе у већим градовима Србије, јер су нам избори показали да и без инфраструктуре можемо добити значајан број гласова, што говори да у најкраћем временском периоду има могућности за развијање наше странке”.

Стаматовић додаје да је „циљ формирања ове партије да оснујемо њене општинске одборе по Србији, како бисмо се касније појавили на парламентарним изборима. Имајући у виду кратко трајање кампање, са постигнутим добрим резултатом, сигуран сам да и на парламентарним изборима успех неће изостати”. **М. Ј.**

ГГ „За здраву Србију” успешна на изборима у Косјерићу

Група грађана “За здраву Србију – Милан Стаматовић” учествовала је 23. априла на локалним изборима у Косјерићу, први пут на једном таквом гласању. И одмах је остварила запажен резултат: треће место по броју освојених гласова, чиме се показало да је ова група грађана већ способна да на изборима победи јаке и познате политичке странке.

Према првим резултатима локалних избора у Косјерићу, гласало је 6.545 бирача (одзив око 67 одсто). Највише гласова добила је коалиција око Српске напредне странке (32 одсто – 10 одборничких мандата), затим коалиција коју предводи Демократска странка (17 одсто – пет мандата), а трећа је “За здраву Србију – Милан Стаматовић” са 764 гласа (око 12 одсто – три освојена мандата). У нови сазив локалног парламента улазе и ДСС (око 9 одсто гласова – три мандата), СНП (око осам одсто – два мандата), Нова Србија (око осам одсто – два мандата) и Покрет социјалиста (око седам одсто – два мандата). Цензус нису прешли Двери (269 гласова) и Српска радикална странка (102 гласа). Локални парламент Косјерића има 27 одборничких места, за већину треба обезбедити 14 мандата, а с обзиром на распоред политичких снага неизвесно је ко ће с ким овде формирати власт.

Коментаришући те изборне резултате, председник општине Чајетина Милан Стаматовић истиче да су три освојена мандата први подвиг у оваквим условима.

Косјерић: зграда општине

“Овде су били сви министри, директори јавних предузећа који су нудили све и свашта. Време ради за нас и овде се показало да СНС има само привидну снагу уз помоћ медија и разних махинација на терену. У власт нећемо са онима који тргују, купују гласове и користе сиромаштво овог народа да се домогну власти”, изјавио је Стаматовић. **М. Ј.**

ВЛІЦ

ДРУГИ ПИШУ...

Ршум: Зашто сам на изборима подржао Стаматовића

“Милан ћути и ради у свом мравињаку, у свом пчелињаку, у свом народу. Не кокодаче кад снесе јаје! А и ја више волим да видим него да чујем. Тамо на Златибору видим, а овде углавном слушам, а видим само кад одем у банку да ми нема сваког месеца двадесет хиљадарки од пензије”, изјавио је Љубивоје Ршумовић за „Блиц”

Љубивоје Ршумовић је на изборима подржао Милана Стаматовића, председника општине Чајетина који је био кандидат групе грађана „За здраву Србију” и који је на „слободној територији Златибора” убедљиво поразио кандидата владајуће коалиције Александра Вучића.

С обзиром да је Ршумовић из златиборског села Љубиша, питамо га је ли само земљачка линија у питању.

- Јесте, али није „само”. Милан ћути и ради у свом мравињаку, у свом пчелињаку, у свом народу. Не кокодаче кад снесе јаје! А и ја више волим да видим него да чујем. Тамо на Златибору видим, а овде углавном слушам, а видим само кад одем у банку да ми нема сваког месеца двадесет хиљадарки од пензије.

Колико носи ризика подршка ин-

телектуалаца политичару по онога ко пружа подршку и да ли интелектуалац тиме ризикује интегритет и на себе навуче одијум јер се сврстао?

-Ја сам трајно сврстан у Златиборце и не сматрам себе већим интелектуалцем од било ког златиборског сељака. Мој интегритет је у мојим књигама, а „одијум” је у надлежности оних који одијумају, а мене се то не тиче.

Шта је горе (боље): условно речено „кукавичлук” интелектуалаца који све посматрају из прикрајка своје радне собе или отворен ангажман и излазак на брисани простор?

-То је избор сваког појединца. Није кукавичлук не мешати се у политичко клизиште, као што није за осуду отворено ангажовање и сврставање. И немешање и ангажовање се врше из неког, мање или више, личног интереса. Милан прави на

Златибору нешто што сам ја сањао у детињству, као ђак пешак: гондолу на дужину од девет километара! Он остварује моје снове, и не само моје!

Да ли вам је неко од угледних пријатеља или обичног света пребацено због ангажмана и шта вам људи кажу?

- Напротив, честитали су ми, уз ничим с моје стране изнуђено обећање да ће гласати за Стаматовића.

Где се исцрпљује домет интелектуалаца кад себе „заложу” у кампањи одређене политичке опције?

- Што се мене тиче - нигде! Ја сам трајно себе заложу у опевању и оплемењавању мог завичаја. Љубиша и Златибора. Вест да је деведесет Љубишана, од деведесет два регистрована, гласало за Милана, јер су она два у међувремену преминула, тужно ме обрадовала.

Да ли су понекад и политичари склиском терену кад је таква подршка у питању или им баш све иде у прилог?

-То јесте донекле игра, нека врста политичког покера. Уложиш нечији углед, противник мисли да блефираш, па се распита, па испадне да си заиста блефираш, па изгубиш и обратно.

Шта мислите о колегама, јавним личностима, пре свега академским грађанима – професорима и деканима факултета који су махом стали на страну кандидата владајуће коалиције? Да ли су вам свима били исти мотиви?

-Немам разлога да не верујем у искреност носилаца тих титула које помињете. Кладио бих се на њих, ризикујући да ме неко од њих разочара.

(објавио „Блиц”)

ВЛІЦ

ДРУГИ ПИШУ...

Радош Бајић: Златиборски Давид против Голијата

Преносимо текст који је познати глумац написао учи председничких избора

“Тих, миран, стабилан, увек концентрисан на саговорника – гура трећи мандат као председник локалне самоуправе која броји свега око 15.000 живих душа, али која располаже ресурсима од чије се вредности врти у глави.

Златибор је уз Шабац рак рана за горостасни СНС, који је на последњим локалним изборима у Чајетини прошао као бос по трњу, са свега 19, 93% освојених гласова – насупрот 56,33% колико је

освојио Стаматовић. Кога из миља зову Стамат.

А могли би да га зову и Давид! Зашто? Због тога што му није мало колоплет кривичних пријава којима га немилосрдно политички противници клеветају и прете му хапшењем? Није му доста перманентни притисак и опсесивни императив да му се нађе длака у јајету, да буде смењен, компромитован и протеран са места првог човека Чајети-

не и Златибора по већ опробаном крагујевачком моделу „преузимања” којим је врли син одлазећег председника Србије устоличен у фотељу градоначелника. Дакле, ништа то Милану није доста, па растеже праћку и усуђује се да крене на Голијата! Да буде кандидат за председника Србије?

Прошле недеље закаснио сам један дан да наиђем на мобу преко две хиљде Златибораца, који су крамповима,

лопатама, волујским колима започели копање темеља на почетној станици будуће гондоле, коју општина Чајетина са 13 милиона евра жели да финансира искључиво из својих средстава. За коју надлежна министарка госпођа Зорана Михајловић каже да њено министарство подржава као јавни интерес, али уз поштовање законске процедуре? А Милан – да надлежни органи опструирају инвестицију због спора око 2.213 хектара земљишта „ПК Златибор” који је преузео приватни инвеститор. Не треба бити библијски пророк па предвидети да ће уместо праћке – ови хектари бити Стаматово најубојитије оружје? Можда се због њих и кандидује? Много је 2.213 хектара...”

(објавио „Блиц”)

„Свесрпска народна моба“ за изградњу гондоле 1. маја на Златибору

„Локална самоуправа је приморана да позове Златиборце, али и остале грађане Србије да дођу на Златибор и то - управо зато што желимо да (г)радимо - на Празник рада и дају свој допринос реализацији највеће чајетинске инвестиције“, изјавио је овим поводом председник општине Чајетина Милан Стаматовић

Руководство општине Чајетина обавестило је 25. априла јавност да се „Свесрпска народна моба“, радна акција за изградњу највеће панорамске гондоле на свету, одржава у понедељак 1. маја 2017. са почетком у 15 часова у центру Златибора, изнад пијаце код постављеног камен-темељца «Голд гондоле Златибор».

„Свесрпска народна моба« је друга по реду радна акција на Златибору (прва «Златиборска моба» одржана је 11. фебруара) којом народ овога краја, али и целе Србије, брани државну имовину и указује на опструкцију актуелне власти и надлежних институција које не желе да издају грађевинску дозволу за изградњу «Голд гондоле», дуге девет километара. Гондола ће спојити центар Златибора, преко Рибничког језера, са скијалиштем на Торнику, а за чију је изградњу средства у износу од 13 милиона евра, обезбедила општина Чајетина.

„Хоћемо да још једном покажемо државним расписима како се брани народна имовина и да не одустајемо од нашег циља и жеље да градимо гондолу, јер више не можемо да трпимо притиске власти и узалуд чекамо да добијемо дозволу за градњу коју, као ретко ко у нашој држави, годинама тражимо. „Чекајући Годоа«, тј. институције да реше питање преноса земљишта на државу и издавање грађевинске дозволе, схватили смо да је ово сада једини начин да реализујемо нашу инвестицију. Сви они који дају подршку премијеру Вучићу могу да раде шта хоће по Србији, а само зато што СНС није на власти у Чајетини целој општини и народу се наноси велика материјална штета. Због поменутог локална самоуправа приморана

је да позове Златиборце, али и остале грађане Србије да дођу на Златибор и то - управо зато што желимо да (г)радимо - на Празник рада и дају свој допринос реализацији највеће чајетинске инвестиције», изјавио је овим поводом председник општине Чајетина Милан Стаматовић.

Организатори очекују присуство и учешће 20.000 грађана, а циљ је да до краја јуна буду изграђене почетна станица у центру Златибора и међустаница

Циљ да до краја јуна буду изграђене почетна станица у центру Златибора и међустаница гондоле на Рибничком језеру, као и темељи за 10 стубова: детаљ са претходне мобе

гондоле на Рибничком језеру, као и темељи за 10 стубова.

Да својим учешћем 1. маја подрже овај највећи развојни пројекат у српском туризму и велику народну светковину народа западне Србије, позвани су сви опозициони кандидати на про-теклим изборима за председника Србије, представници синдиката, Српске православне цркве, невладиних организација и удружења грађана, као и учесници студентских и грађанских «Про-

теста против диктатуре» који се, више од 20 дана, одржавају широм Србије.

Општина Чајетина позива грађане Златиборског округа, али и целе Србије заинтересоване да се у 15 часова окупе код положеног камена темељца, изнад пијаце у центру Златибора, где ће бити постављени радови на изградњи почетне станице «Голд гондоле». И ова народна моба ће се одвијати под слоганом „Градимо нашу гондолу, градимо Србију“!

Изградња панорамске гондоле на Златибору најзначајнији је туристички пројекат општине Чајетина, који води остваривању циљева општине у наредних десет година - остварење десет милиона ноћења и милион посетилаца годишње на Златибору и околини. „Голд гондола Златибор“ је инвестиција од националног значаја, вредна 13 милиона евра. Почетком ове године на Златибор је, од добављача из Француске, стигао

први конвој кабина, а извођачи радова, изабрани на јавном тендеру, чекају да се стекну грађевински услови за њену градњу.

Како је на конференцији за новинаре о томе изјавила директорка ЈП „Голд гондола“ Бојана Божанић, предузећа коју буду учествовала у изградњи гондоле биће квалитетно оспособљена за ову врсту радова. „Изградња станица биће под надзором произвођача из Француске који није везан за грађевинску дозволу, неће имати никаквих препрека. Када је реч о стубовима, потрудићемо се да одрадимо оно што је могуће, јер сва та предузећа могу да ископају одговарајуће рупе за темеље стубова. Геометри су већ на терену и обележавају прецизне тачке за стубове и станице. Након тога моћи ће да се бетонира, онако како техничка документација налаже. Када је реч о другим, прецизнијим радовима, ми ћемо пратити упутства произвођача опреме. Имамо пуну подршку бројних лица која ће нам помоћи, а већ имају искуства са сличним пројектима. Конкретно, у плану је да се ураде почетна и међустаница, односно да се склопе делови станица који су већ стигли, као и да се припреме стубна места. Ми ћемо кроз период радова вршити одређени притисак на државне институције како бисмо добили дозволу, а пре свега због извођача радова како би могли да се укључе у посао“, рекла је Бојана.

Све информације о радној акцији грађани могу добити на сајту www.goldgondola.rs. Учесници и волонтери могу се пријавити на телефоне ЈП „Голд гондола“ (069 855 00 53), општине Чајетина (065 60-00-195) или преко фејсбук странице Голд гондола Златибор. **M.J.**

Кошаркаши остварили највећи успех чајетинског екипног спорта

Чајетина, „мало место са великим кошаркашким срцем“, подвигом КК „Златибор“ добила прволигаша и ушла у друштво градова с дугом и светлом традицијом кошарке као што су Чачак, Вршац и други

Натпис у центру Чајетине, који о овој вароши говори као о „малом месту са великим кошаркашким срцем“, наредне сезоне приликом доласка на утакмице моћиће да прочитају кошаркаши чачанског „Борца“, „Вршца“, „Динамика“... Клубови из градова с дугом и светлом традицијом кошарке, у чије друштво сада и наша варош улази.

Пласманом у најјачи ранг српске кошарке, КК „Златибор“ остварио је највећи успех у скоро четири деценије дугој клупској историји, а Чајетина је по први пут добила прволигаша у колективном спорту. Историјски резултат осигуран је победом у гостима у Бољевцу, у 24. колу Друге мушке лиге Србије, а потврђен и прослављен десетак дана касније у Чајетини, када је на опроштају од своје публике за ову сезону савладана „Јагодина“.

Као пророчке испоставиле су се речи тадашњег директора клуба Драгана Савичића, који је после пласмана клуба у Другу лигу 2015. године изјавио да је тиме „доказано да мало место као Чајетина уз напоран рад може да добије друголигаша, а да ће тим приступом доћи и до прволигаша“.

Клуб, који је до пре три године пратио епитет „најстаријег српсколигаша“, успео је за тај кратак период да „прескочи“ два такмичарска ранга и дође до Кошаркашке лиге Србије. Амбициозна управа, на челу са председником Рајком Пелверовићем, за релативно кратко време увела је Чајетину у так-

мичење у којем учествују српски кошаркашки центри попут Чачка, Вршца, Београда...

Испуњено обећање навијачима

–Пре свега, желим да се заховалим нашим навијачима. Да није њих, не би било свега овога. Захвалност дугујемо и свим нашим спонзорима, људима који су нам помогли да финансијски издржимо сва искушења. Хвала и управи, која ми је пружила подршку, као и

стручном штабу на челу са Душаном Радовићем и Страјином Недовићем, и наравно играчима, који су се изборили за овај успех. Оно што нам је било најважније, као и претходних сезона, јесте да момци у тиму буду пре свега добри људи, квалитетне личности. То је изнад свега – каже Пелверовић.

Пре две године, Душан Радовић је као тренер увео „Златибор“ у Другу лигу. Ове сезоне, клуб се са њим на клупи попео још један степен више.

–Један услов је испуњен, ушло се у Кошаркашку лигу Србије. Сада је на Чајетини и на клубу да се организују и све ово потврде у КЛС-у, да све буде на одговарајућем нивоу – истиче Радовић.

Са капитенском траком око руке, клуб је у највиши ранг увео Иван Тмушић, „дете клуба“, човек који је више од деценије и по у сениорском тиму.

–Претходног лета, одржали смо један од првих тренинга на отвореном. Тада су били присутни навијачи и том приликом смо им обећали да ћемо се пласирати у виши ранг. Обећање смо испунили – каже Тмушић, који је близу одлуке да „окачи патике о клин“ и тако овим резултатом оконча играчку каријеру.

Неки би рекли да успех није могао да изостане када у савесту имате не једног, већ два ►►

Освојен шампионски пехар

Кошаркаши „Златибора“, нови учесници Кошаркашке лиге Србије, победом у Смедеревској Паланци потврдили су освајање првог места и шампионског пехара у Другој мушкој лиги. Уз то, првотимцима и члановима стручног штаба уручене су медаље, као и чек на пола милиона динара. У раним јутарњим часовима, по повратку из Смедеревске Паланке, успех је прослављен са својим навијачима.

И. Ј.

►► „краља“. Покретачка снага тима, искусни плејмејкер Сanel Мукановић, од кошаркашке јавности прозван „краљем Друге лиге“, сада ће морати да се одрекне те титуле и можда исказе претензију ка сличном звању у најјачем рангу.

- Било је успона и падова, неких слабијих партија, али смо успели да остваримо зацртани циљ. Хвала публици која нас је бодрила и пратила и на гостовањима. Овај успех посвећујем Чајетинцима и председнику клуба Рајку Пелверовићу.

Људи у Чајетини живе за кошарку

„Краљ стене“ Стефан Којић пласманом свог тима у КЛС крунисао је успешну сезону, која је по њега почела јесенас, освајањем престижног Ред Буловог турнира у баскету „1 на 1“.

- Циљ је остварен. Ово је свакако велики успех. Захвалили бих се навијачима на подршци и надам се да ће наредне сезоне бити још бољи.

Посебну приврженост домаћа публика је током сезоне исказивала центарској линији, коју чине Раденко Смолковић и Петар Марић.

Арсен Ђурић: У историјском успеху веома важна подршка локалне самоуправе

„Урађен је пројекат проширења дворане у Чајетини, која би требало да има капацитет око 750 места.

Конкурисали смо код Министарства трговине, туризма и телекомуникација, а општина ће првим ребалансом буџета део средстава предвидети за ту намену“, изјавио је Ђурић

нутог резултата. Уз, наравно, подршку великог броја спонзора и шире друштвене заједнице“, истакао је Ђурић и напоменуо:

„Улазак у виши ранг могао би додатно да анимира децу да се прикључе клупској школи кошарке, што би, дугорочно гледано, могло допринети да се клуб ослања углавном на

Заменик председника општине Чајетина Арсен Ђурић, који је и члан Управног одбора Кошаркашког клуба „Златибор“, поздравља изузетан успех кошаркаша и указује на важну улогу ове локалне самоуправе (заслужну за успехе клубова и појединаца и у другим спортовима) у остварењу тог високог спортског циља.

„Ово је, свакако, историјски успех за ово мало место. Бићу слободан да кажем да је подршка локалне самоуправе била веома важна у остварењу постиг-

играче из сопственог погона. Сигуран сам да клуб може постати стабилан прволигаш и да ће на прави начин представљати нашу општину. Свесни смо потреба које виши ранг изискује по питању инфраструктуре. Урађен је пројекат проширења дворане у Чајетини, која би требало да има капацитет око 750 места. Конкурисали смо код Министарства трговине, туризма и телекомуникација, а општина ће првим ребалансом буџета део средстава предвидети за ту намену“.

И. Ј.

-У слављеничкој атмосфери није лако играти, мисли могу да одлутају... Ипак, остали смо концентрисани и сада треба да славимо овај велики ус-

пех – каже Марић, члан породице која је посебно везана за овај клуб, с обзиром да су дрес „Златибора“ у прошлости носили његов отац Оливер, стриц

Славенко и брат од стрица Владимир.

Можда и најконстантнију форму током сезоне имао је Милан Вулић, који се посебно ►►

Пласман у КЛС прослављен колом и песмом

С обзиром да је два кола пре краја такмичења обезбеђен пласман у виши ранг, последњи меч пред својом публиком, против „Јагодине“, одигран је у свечаној атмосфери прославе овог постигнућа. Од центра Чајетине до дворане „Спортског центра Чајетина“ колона навијача ишла је уз пратњу трубача, са којима су касније заједно славили током читаве утакмице, која је протекла у карневалској атмосфери.

Пре почетка меча председнику Рајку Пелверовићу у име клуба уручено је признање, а награду је добио и од великог клупског пријатеља, иначе Чачанина, Драгана Радуловића Спира.

Одмах по завршетку меча играчи су заједно са навијачима и члановима фолклорног друштва заиграли коло на паркету чајетинске дворане. У приказаном знању из народног стваралаштва, са све шајкачом на глави, предњачио је Александар Јевђић, који се касније током вечери доказао и као хармоникаш.

Одмах потом, кошаркашима су се у центру Чајетине, на импровизованој бини, у игри и песми придружили и њихове колеге кадети, као и одбојкашице „Златибора“, првакиње

Друге лиге Запад. Том приликом приређен је и ватромет, а славље је настављено до јутарњих часова у локалимa у центру Чајетине.

И. Ј.

Измене на „кутији шибица“ за изазове најјачег ранга

Виши ранг носи више искушења, више изазова, а већ је добро позната фраза да је у свему „прва година најтежа“. Општина од 15 хиљада људи бориће се са неупоредиво већим градовима, са клубовима који имају богату традицију у српској кошарци. Локални љубитељи кошарке, као и бивши играчи и тренери, указују на негативни пример „Црнокосе“ из Косје-рића, на њихов пут „од сјаја до очаја“ и упозоравају да

се сви изазови који клубу предстоје морају рационално сагледати, да се мора учити на туђим грешкама, како се такав сценарио не би поновио.

Између осталих, један од изазова за виши ранг свакако је и дворана у Чајетини. Популарна „кутија шибица“, која је више од три деценије неизоставни део чајетинске кошаркашке приче, доживеће прве озбиљније измене од свог оснивања, како би одговорила потребама

најјачег ранга. Предстоји и решавање других питања: У којој мери ће се мењати играчки кадар? Да ли ће се спонзорски тим додатно ојачати?

Период до октобра месеца на располагању је чајетинском колективу да кошаркашкој Србији потврди речи свог некадашњег аса Оливера Марића: „Нема малих и великих клубова, већ само организованих клубова и оних који то нису“.

И. Јанковић

▶▶ осврнуо на допринос навијача овом успеху.

Част је играти пред чајетинском публиком. Фешта коју су нам приредили током меча са Јагодином је за памћење. Ретке су екипе које могу да се похвале оваквом публиком, која је уз нас и у победама и у поразима. Честитке заслужују они, па онда управа и ми играчи. Одрадили смо стварно велики посао.

Мирна рука Александра Јевђића била је током сезоне убитачно оружје Чајетинаца. Искусни Ариљац је, после меча са „Јагодином“, показао да му кошарка није једина сфера интересовања, приказавши завидно знање у свирању хармонике и у игрању кола.

„Дивота је видети да у овако малом месту људи толико живе за кошарку. Хвала им што

у нас бодрили, мислим да смо им вратили на најбољи начин.

Заједно са Тмушићем и Смолвићем још двојица играча била су у саставу и када се славио улазак у Другу лигу, пре три године. То су Бранко Брашанац и јуниор Немања Ђуричић. У саставу који је остварио историјски резултат још се налазе Владица Станисављевић, Бошко Чорбић и Мирослав Радић,

а свој допринос овом резултату током сезоне дали су Ацо Мандић и Александар Стевовић. Прилику да дебитују за сениорски тим имали су и кадети: Никола Сапун, Матеј Гавовић, Лазар Јоксимовић (примарно пионир) и Матија Милекић, чиме је можда најављена светла будућност клуба у највишем рангу.

Иван Јанковић

Златне странице историје коју је започео Сеад Беговић

Овим историјским успехом КК „Златибор“ остварен је сан који је започео давне 1979. године, на бетонском терену Старог парка, под ведрим небом. Путовало се на утакмице у Ужице, испадало се и враћало у Српску лигу, крајем прошлог века клуб се, према изјавама неких савременика, „суочавао са могућношћу гашења“...

Али никад није престало да се верује.

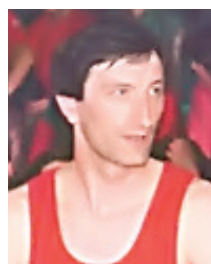
И у тешким тренуцима постојала је жеља да се опстане као клуб, а вишегодишњи ентузијазам како људи унутар клуба, тако и симпатизера, свакако је допринео у великој мери свему томе... Свако од њих, на свој начин, током претходних деценија дао је свој допринос клупском раду и функционисању, тако да део заслуга за овај резултат припада свима њима.

Ипак, кошаркашка јавност у Чајетини, али и у Ужицу, сложна је у оцени да је значај једног човека посебно важан.

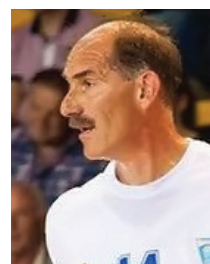
Својевремено, када је заједно са неколицином саиграча из Ужица, клупска легенда Радомир Раковић кренуо са пионирским послом кошаркашког „описмењавања“

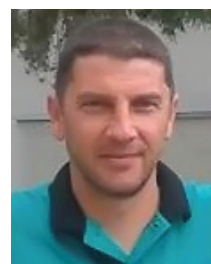
Сеад Беговић

Радомир Раковић

Желимир Џамбић

Душко Пантовић

чајетинских бистаца, предлог за оснивање клуба изнео је тадашњем председнику СОФК-е Сеаду Беговићу (1949-2012). Данас се исписују златне странице клупске историје која је тада започела.

Беговић је од оснивања клуба дуги низ година као функционер учествовао у његовом раду, пруживши немерљив допринос посебно у пионирским годинама, када се КК „Златибор“ тек афирмисао као кошаркашки колектив, али и касније. Према сведочењу савременика, имао је пресудну улогу у томе да Чајетина добије спортску дворану. Чињеница да је Беговић у свом аутомобилу, како кажу тадашњи прво-

тимци КК „Златибор“, возио на утакмице у Ужице по осам или девет играча довољно осликава са каквим ентузијазмом се радило у чајетинској кошарци онда када је читава прича била на знатно већем нивоу аматеризма. Због свог доприноса, Беговић је понео статус легенде клуба, заједно са Радомиром Раковићем, Желимиром Џамбићем и Душком Пантовићем.

Према речима Радомира Раковића, Сеад Беговић је уложио велики део свог живота да би клуб био оно што је данас и тешко да му се икада на одговарајући начин може исказати захвалност за то.

И. Јанковић

Крећу радови на локалним путевима вредни 60 милиона динара

„Прво ће бити одрађени Златибор и Чајетина, а затим се креће по територији читаве општине. Овде пре свега мислим на правац Алин Поток – Владаје, затим пут од Мачката до Криве Реке, пут у Трипкови и, наравно, све остале правце”, наводи Арсен Ђурић

У општини Чајетина, која сваке године велика средства улаже у путеве на свом подручју, устаљена пракса је да с почетка пролећа крећу и велики радови на градњи и обнови путева и улица. С тим пословима у вези Арсен Ђурић, заменик председника општине Чајетина, за “Златиборске вести” каже следеће:

„Када су путне инвестиције у питању, ова година ће се свакако бити веома значајна. Ми смо већ расписали неке тендере, а неки су завршени. Завршен је тендер за реконструкцију путева и улица на територији општине Чајетина, а радови на тим подухватима су већ отпочели. Мало су нас пореметиле снежне падавине, али ево ових дана је настављено крпљење и пресвлачење путева и улица. Прво ће бити одрађени Златибор и Чајетина, а затим се креће по територији читаве општине. Овде пре свега мислим на правац Алин Поток – Владаје, затим пут од Мачката до Криве Реке, пут у Трипкови и, наравно, све остале правце”, наводи Ђурић и сумира та улагања:

“Пре два дана завршен је нови тендер за изградњу путева и улица на територији општине Чајетина, у вредности 40 милиона динара, с тим што имамо и прошлогодишњи тендер који није реализован у вредности од око 20 милиона. Тако да ових дана треба да

отпочну радови на изградњи улица и путева на територији наше општине у укупном износу од око 60 милиона динара. Мислим да ћемо завршетком та два тендера завршити преко 90 одсто свих путних праваца у општини Чајетина, тако да ће нам остати врло мало неасфалтираних путева и улица”.

По речима заменика пред-

седника општине, у току је тендер за реконструкцију Трговачке улице на Златибору, а 3. маја је отварање тог тендера.

“Као што знате, у питању је потпуна реконструкција и проширење те улице, њено попличавање и састављање са Краљевим тргом до тениских терена, са развођењем инсталација за струју, воду и канализацију. Општина ће градити типске кућице које ће бити издате, тако да ће та

улица бити у потпуно новом руху, изгледаће веома савремено и модерно. Ја очекујем да ће прва фаза тог уређења бити завршена до почетка јула месеца, односно покушаћемо да до тада буду завршене и кућице, како би се са комплетно новим изгледом ушло у предстојећу летњу туристичку сезону”.

Ђурић додаје да је у току и

општине Чајетина. Очекујемо да ће до краја године и тај објекат бити потпуно завршен”, каже он.

Поред тога, у овој години је планирано обнављање урбаног мобилијара, постављање теретана на отвореном, допуњавање одређених локалитета клацкалицама, љуљашкама и другим справама за децу, а са неким инвеститорима ће се радити на продужетку пешачких и бицикличких стаза у Тић пољу и ка насељу Влавина.

“Тако да ћемо, надам се, ове године успети да повежемо већ изграђене бицикличке и пешачке стазе и то ће бити једна својеврсна туристичка атракција. Ове године се почиње и са реконструкцијом замене уличне расвете на Златибору, а то је уговорено крајем прошле године. У овој фази биће замењено 450 светиљки лед сијалицама, а план нам је да у наредне две-три године комплетна расвета на територији општине Чајетина буде замењена лед расветом. То ће умногоме смањити трошкове општине, јер се смањује потрошња електричне енергије за око 70 одсто, а такође и трошкови одржавања те расвете. С тим што она изгледа модерније и даје боље осветљење. И то, свакако, доприноси бољем изгледу Златибора”, каже за “Златиборске вести” Арсен Ђурић.

Н. Џелебић

„Голд гондола” на Сајму грађевинарства у Београду

„Ми смо у жељи да презентујемо овај пројекат на сајам допремили и кабину, једну од 55 које ће бити инсталиране на Златибору. Урадили смо то јер је јединствен наш пројекат најдуже панорамске гондоле на свету, и по томе што га ради једна од реномираних светских компанија, француски „Помагалски”, а уз то опрема је комплетно плаћена. Са око 10 милиона евра, које је општина Чајетина издвојила из свог буџета”, каже Бојана Божанић

www.goldgondola.rs

У Београду је од 19. до 23. априла одржан 43. Међународни сајам грађевинарства. Са преко 550 излагача из 30 земаља овај сајам је организован под слоганом „Златна грана српске привреде”, а под покровитељством Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије. Првог дана сајма општина Чајетина представила је своје капиталне пројекте, међу којима и онај најважнији – изградњу панорамске „Голд гондоле”, најдуже на свету.

Златиборска гондола биће дуга око девет километара, а повезаће центар Златибора са врхом Торника. Уговор о њеној градњи чајетинска општина је потписала са конзорцијумом неколико компанија, који предводи предузеће „Јединство” из Ужица.

„Оно што нам предстоји, то су грађевински радови. Пројекти су комплетирани, а до сада смо покушали и предавали захтев за грађевинску дозволу Министарству грађевине, које се прогласило надлежним за издавање исте. Међутим, због проблема у решавању имовинско-правних односа са државом – а морам да кажем да смо са приватницима и другим предузећима ми те имовинско-правне одно-

Бојана Божанић

се решили – дошло је до застоја. Ипак, ми сваког дана одмичемо корак унапред и искрено се надам да ћемо ове године моћи да кренемо са изградњом, јер је опрема допремљена. Преостала је још сајла која се налази у Француској. Ради се у договору са произвођачем опреме који ће, као надзор, морати да прати склапање ове жичаре и њено прво пуштање у рад, а затим и функционисање прве године”, каже Бојана Божанић, директорка ЈП „Голд гондола Златибор” и додаје:

„Деценијски пројекат општине Чајетина ‘Голд гондола Златибор’ представљен је на Сајму грађевинарства у Београду. Ми смо у жељи да презентујемо овај пројекат на сајам допремили и кабину, једну од 55 које ће бити инсталиране на Златибору. Урадили смо то јер је јединствен наш пројекат најдуже панорамске гондоле на свету, и по

томе што га ради једна од реномираних светских компанија, француски „Помагалски”, а уз то опрема је комплетно плаћена. Са око 10 милиона евра, које је општина Чајетина издвојила из свог буџета. И у сврху реализације овог пројекта основала је ЈП „Голд гондола Златибор”, које се бави развојем, а надамо се сутра и газдовањем и управљањем овим пројектом”.

Решавање имовинско-правних односа једина кочница

Божанићева је уверена да ће општина Чајетина ускоро добити све потребне дозволе, јер је, како каже, сва остала документација завршена и сређена, осим имовинско-правних односа.

„Оно што ми радимо на Златибору, кроз радну акцију, заправо је заштита државне имовине. Општина Чајетина ставила се на чело мале групе организација и

институција које бране државну имовину, које бране земљу Републике Србије. То наравно није наш посао, али ми сматрамо да све оно што је од јавног интереса треба и да буде заштићено. Ми не смемо да дозволимо да та земља буде додељена неком приватнику, а да то није по закону. Наравно, све што је у складу са правним процедурама ове земље ми поштујемо, може да нам се допада или не допада, али све мора бити како закон прописује. Тако да сам ја сигурна да ћемо те дозволе добити, јер не могу довека политичка припадност и властољубље бити изнад права и правде. Са друге стране, оно што ми радимо представља заштиту државне имовине, која је и имовина општине Чајетина и свих у Србији, тако да ће радови сигурно почети и ми нећемо стајати”, наглашава директорка ЈП „Голд гондола Златибор”.

Божанићева подсећа да решавање имовинско-правних односа на парцелама у својини Републике Србије представља једину кочницу и проблем за реализацију овог пројекта у пуном капацитету и динамици, како је то општина Чајетина дефинисала са својим партнерима – како са произвођачима опреме, тако и са извођачима радова. Она тврди да је свакако и политика мало умешала своје прсте у овај пројекат. Проблем је настао због узурпације државног земљишта када је Министарство грађевине, без накнаде, доделило 2.213 хектара државне имовине приватном власнику и то без икаквог правног основа.

„Тада смо се ми из општине

Чајетина побунили, на крају се реаговало по закону и решење је поништено. Међутим, ти приватни власници којима је земљиште било додељено жалили су се и сада је тај поступак на Управном суду и то је основни разлог због чега се земљиште не додељује општини Чајетина за изградњу. У поступку решавања имовинских односа, општини Чајетина је дозвољена предаја у posed парцеле за почетну и међустаницу, али катастар то не поштује. Влада Србије издала је Решење о утврђивању јавног интереса да се на тој траси – од центра Златибора до врха Торника – може градити гондола. Дакле, утврђен је јавни интерес који сама држава на неки начин не поштује. Ни Министарство грађевине, ни друге надлежне институције попут катастра не реагују како би требало на ово

удахну свежег ваздуха и уживају на планини“, каже Божанићева и додаје:

Циљ је 10 милиона ноћења годишње

„Веома је значајно да промовишемо пројекат који је од велике важности и за Златибор, али и за цео регион и Србију, који ће привући велики број туриста. Наш циљ је да у наредном периоду имамо 10 милиона ноћења годишње и око милион туриста током целе године, али исто тако и да привучемо многе инвеститоре који желе да улажу на Златибору. Морам да кажем да су на сам помен и идеју о развоју пројекта гондоле и о почетку радова, бројни инвеститори дошли на Златибор и већ уложили значајна средства у своје објекте“.

Поред пројекта изградње гон-

решење о утврђеном јавном интересу. А они би морали, по слову закона, да то земљиште, иако није завршен управни спор, доделе односно пренесу на коришћење општини Чајетина ради привођења намени и изградњи гондоле. Иако се то још увек не решава, ми смо уверени да ће овај проблем бити врло брзо решен, јер проблем је само везан за државу, што је апсурд“, закључује Божанићева.

Директорка ЈП „Голд гондола Златибор“ подсећа да Златибор сваке године бележи пораст броја гостију и да су представници чајетинске општине ове године изузетно задовољни почетком сезоне. „Сваког викенда на Златибор, када је лепо време, све врви од гостију из околине али и из Београда, да

доле, општина Чајетина се на овогодишњем Сајму грађевинарства представила и са још неколико пројеката везаних за уређење Златибора: шеталиштем у центру, уређењем Трга са подним грејањем, пројектом нове аутобуске станице која ће такође бити јединствена, пројектима омладинског центра, постројења за пречишћавање отпадних вода. Представљен је и „Златни град“, који ће бити изграђен око међустанице гондоле. „То су нам пројекти везани један за други, који ће помоћи да развијемо елитни туризам у околини Рибничког језера, које ће у наредних неколико година бити претворено у језеро за туристичке атракције“, закључује Бојана Божанић, директорка ЈП „Голд гондола Златибор“.

Нада Целебцић

Здравко Чолић пева 1. маја на Краљевом тргу

Највећа звезда наше музике на Празник рада на најпосећенијој планини Србије – концерт Здравка Чолића биће одржан за Краљевом тргу на Златибору 1. маја у 20 часова. Представници Туристичке организације Златибор за првомајске празнике најављују више од 12.000 гостију, док се за 1. мај очекује да ће Златибор посетити око 30 000 људи.

Директор ТО Златибор Владимир Живановић о првомајском концерту Здравка Чолића каже: „Општина Чајетина је са Туристичком организацијом Златибор и осталим јавним предузећима припремила спектакуларан концерт Здравка Чолића. Одржава се на летњој позорници на Краљевом тргу с почетком у 20 часова. Ми смо организацијом једног оваквог спектакла заиста потрудили да употпунимо понуду Златибора за време првомајских празника, да дамо више разлога људима који су се одлучили да дођу на Златибор, али и онима неодлучним да направе прави избор“.

Живановић додаје да је општина Чајетина са својим јавним предузећима све локалитете довела на задовољавајући ниво, да је Златибор потпуно уређен и

Владимир Живановић

спремно дочекује госте за првомајске празнике. И нови излети обезбеђују се за многобројне посетиоце, попут Шарганске осмице за коју ће два пута дневно бити организован превоз, и то у 10,30 и 13,30 часова. Радиће и Ски центар Торник, отворен за посетиоце од 29. априла до 2. маја у периоду од 10 до 18 часова, где су на располагању панорамска жичара и боб на шинама. Туристима су на располагању и Стопића пећина, гостиљски водопад и „Старо село“ Сиругојно. За традиционални првомајски уранак, поред Водица, уређени су и неки нови локалитети, попут чесме на Оку и Градине.

Хотелијери су већ изашли са понудама четвородневних и петодневних празничних аранжмана, који се продају од 15.000 до 30.000 динара по особи.

Н. Целебцић

Са новогодишњег наступа Здравка Чолића на Златибору

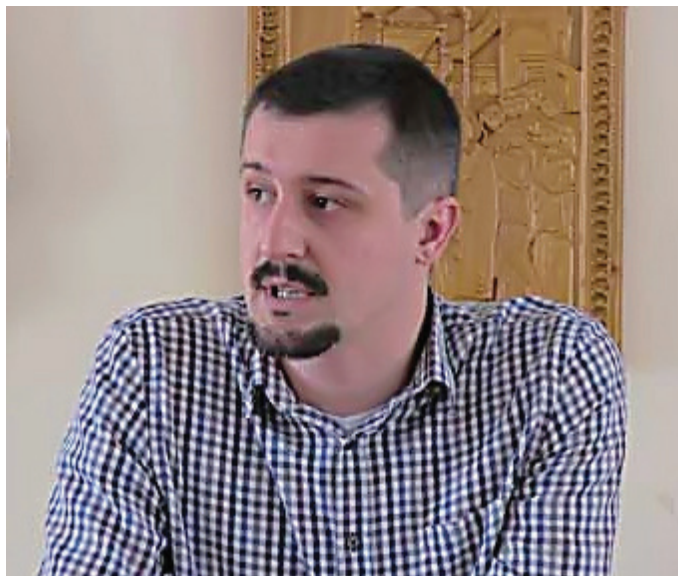
Само наш пољопривредник може да планира пет година унапред

За то су створени потребни услови, буџет и одговарајуће мере, јер је усвојена Стратегија руралног развоја општине Чајетина од 2017. до 2021. године

Скупштина општине Чајетина усвојила је Стратегију руралног развоја општине Чајетина за период од 2017. до 2021. године. Стратегија јасно дефинише циљеве развоја пољопривреде, а испланиран је и буџет за наредних пет година. Из „Златиборског еко агара“ позивају све заинтересоване пољопривредне произвођаче да се информишу о стратегији путем сајта www.ekoagrar.rs, или да дођу у ово привредно друштво ради свих потребних информација и документације.

„Усвајањем Стратегије руралног развоја општине Чајетина показујемо колико су озбиљне наше намере, кроз подстицаје и подршку пољопривредним газдинствима“, каже Владимир Бојовић, директор „Златиборског еко агара“. Он истиче да је Чајетина једна од ретких општина у Србији која има усвојену једну овакву стратегију и да им је основни циљ да у наредних пет година већина ставки буде реализована.

„Ми смо се упустили у један веома важан корак и мало ризичан, јер смо формирали цео буџет и мере које ће бити спровођене у наредних пет

”

Владимир Бојовић: Велика улагања у села, пре свега кроз инфраструктуру, довела до тога да се многи људи врате својим огњиштима, али и да дођу неки други из околних општина

година, тако да пољопривредници са територије општине Чајетина сада знају, на пример, за шта ће и 2020. године бити издвојена средства и у коликом износу. Тако и они сами могу планирати развој свог газдинства у наредних пет година“, додаје Бојовић.

Планиране активности пољопривредни произвођачи

могу сада да расподеле на неколико година унапред, како би искористили максимални износ повраћаја од 600.000 динара по једном газдинству годишње. Иначе, Бојовић каже да је ова стратегија послужила као добар параметар да се види какво је тренутно стање у пољопривреди на територији општине Чајетина, као и

да се види где ће се бити за пет година.

„Спроводиће се константан мониторинг и процена ове стратегије, тако да очекујемо за пет година да направимо пресек, а ангажоваћемо стручне институције које ће то урадити. Тиме ће се показати шта смо успели да урадимо са овом стратегијом, да ли смо испоштовали зацртане циљеве који су предвиђени и, уопште, какви су ефекти тих активности“, наглашава директор „Еко агара“.

Бојовић истиче да су велика улагања у села, пре свега кроз инфраструктуру, довела до тога да се многи људи врате својим огњиштима, али и да дођу неки други из околних општина, јер општина Чајетина даје велике субвенције за развој пољопривреде. Све више је нових регистрованих пољопривредних газдинстава, као и нових инвеститора жељних да улажу у пољопривреду.

Иначе, Стратегија руралног развоја општине Чајетина може се наћи на порталу www.ekoagrar.rs, а запослени у овом привредном друштву стоје на располагању свим заинтересованим пољопривредницима.

Н. Целебџић

Планиране активности пољопривредни произвођачи могу сада да расподеле на неколико година унапред, како би искористили максимални износ повраћаја од 600.000 динара по једном газдинству годишње

Горан Стојановић из Мачката у два засада боровнице прилично уложио

У садњу боровнице уз савете стручњака

Горан Стојановић из Мачката пре три године засадио је боровнице. На парцели поред породичне куће сада је под овом биљком 70 ари, а у припреми је и још једна парцела од 50 ари, где ће боровница бити посађена већ следеће недеље. У ова два засада уложио је пуно пара, али решио се на овај корак да од ливада, које су служиле као пашњаци, направи нешто што је много профитабилније. Тада је чуо за боровницу, искаликуисао се и схватио да је управо то биљка која може, како Горан каже, да испуни његова очекивања и око које не треба да се пуно ради. Међутим...

„Кад сам се пре три године упустио у овај подухват, схватио сам да то није баш тако лако и да треба да се уложи пуно новца те да је потребно пуно радити. Али, свидело ми се то у сваком случају и ја сам наставио да проширујем засад“, каже Горан Стојановић.

Он додаје да је прве године

уложио много пара, јер постоје ствари које не могу да чекају. Сем противградне мреже која је сада дошла на ред да се постави, и то над површином од 1,2 хектара, на којој иначе гаји две сорте боровнице – дјук и дрепер, а што ће свакако бити крупна инвестиција. Међутим, велику помоћ од ове године има од “Златиборског еко аграра” који врши повраћај сред-

става, али даје и разне субвенције, тако да ће противградна мрежа бити постављена ове године. Прошле је стигао први род, у малим количинама, а онај прави очекује се ове и наредне године.

„Пласман смо обезбедили преко једне фирме из Младеновца, која нам је иначе обезбедила и саднице, цео садни материјал и ђубриво. Све узима-

мамо преко њих, а све у сарадњи са ‘Еко аграром’ из Чајетине, тако да мислим да смо обезбеђени са те стране“, наглашава Горан.

Прве резултате и финансијски ефекат Стојановић очекује већ ове године, када ће знати колико је заправо овај посао уносан. Површина је велика и рад око боровнице и њено брање не могу извести сами укућани, већ је ту и неколико радника. Ипак, поручује да ко воли да се бави оваким послом треба то и да проба, али пре свега потребно је добро се посаветовати са стручним службама – коју сорту посадити и на којим местима.

Н. Џ.

Нова кућа за породицу без хранитеља дар општине и комуналног

„Захваљујем се свим Драгутиновим колегама, председнику Стаматовићу, социјалном, мом брату и свим људима добре воље који су нам пуно помогли. Сада је све у реду, и свима свака част”, рекла је са сузама радосницама удовица Вида Раковић, мајка девојчица Миље и Драгице

Породица Раковић из Чајетине, која је пре две године остала без свог хранитеља Драгутина који је био радник КЈП „Златибор“, донедавно је живела у веома тешким условима. Захваљујући општини Чајетина и овом комуналном предузећу, Вида Раковић и њене две ћерке добиле су нову кућу, а самим тим и наду за много бољу будућност.

Изградња куће од 50 квадрата за породицу Раковић из Чајетине коштала је око 20.000 евра.

Градњу тог стамбеног објекта финансирани су чајетинска општина и КЈП „Златибор“. Али вредност куће много је већа за Виду и њене две ћерке – девојчицу Миљу и дванаестогодишњу Драгицу, којима ће од данас, како то саме кажу, бити много лакше и боље. Сада им и будућност изгледа лепша.

„Много смо срећни данас... Захваљујем се свим Драгутиновим колегама, председнику Стаматовићу, социјалном, мом брату и свим људима добре воље који

су нам пуно помогли. Сада је све у реду, и свима свака част”, каже са сузама радосницама Вида Раковић.

Девојчицама ништа не може да врати оца, али ипак, када су бољи услови за живот, чини се да ће све бити лакше.

„Много смо срећне и захваљујемо се председнику општине, татиним колегама, ујаку и свима који су нам помогли. Сестра и ја сада имамо своју собу. Потребно нам је још намештаја, али и то ћемо добити. Све нам је

битно, све ћемо стећи, али мени лично је најбитније и што желим, то је мобилни телефон и лап топ, јер сви моји другари то имају, а једино ја немам”, каже дванаестогодишња Драгица Раковић.

„Лепа нам је кућа, и све, то ми је драго. Али и ја имам исте жеље као и моја сека, а то је лап топ или мобилни телефон”, каже деветогодишња Миља Раковић.

Милан Стаматовић, председник општине Чајетина, уручио је Раковићима кључеве од куће и истакао да је ова општина, на примеру породице Раковић, показала да води бригу о свим својим становницима и угроженим категоријама.

„Ово није први и једини случај где општина Чајетина учествује у хуманитарним акцијама и помаже угрожене породице, које су, стицајем неких несрећних околности, дошле у ситуацији да саме не могу да изграде своје куће и поправе услове живота. А локалне самоуправе и јавна предузећа и јесу оформљена за то, да помогну без икаквих условљавања. Ја овој деци желим сваки успех, да напредују и буду добри људи, корисни чланови наше општине и Србије”, казао је Милан Стаматовић, председник општине Чајетина.

Руководство чајетинске општине у разговору са девојчицама дало је обећање да ће им набавити жељени лап топ и мобилни телефон, као и још многе ствари које су им потребне. Подсетимо, прошле године ветерани културно-уметничког друштва из Аустрије поклонили су Раковићима део намештаја, телевизор и гардеробу, као и школски прибор и средства за хигијену.

Нада Џелебић

Шанса за домаћине који се баве сеоским туризмом

Подстицајна средства у укупном износу од два милиона динара „Златиборски еко аграр“ даје за адаптацију и опремање простора намењеног смештају гостију у селима

Привредно друштво за развој пољопривреде „Златиборски еко аграр“ расписало је Јавни конкурс за унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима. Активности предвиђене конкурсом односе се на унапређење непољопривредних активности као и повећање конкурентности пољопривредних газдинстава кроз развој туристичких објеката и услуга у руралном туризму општине Чајетина.

Реч је, пре свега, о подршци оним домаћинствима која, уз пољопривреду, желе да развијају и сеоски туризам, да у тој делатности остваре додатне приходе. Крајњи корисници ови х средства, према одредбама конкурса, јесу физичка лица-носиоци регистрованог комерцијалног пољопривредног газдинства.

„Ово значи да се бавимо подршком сеоском туризму, односно пољопривредним газдинствима која, поред примарне пољопривредне производње, желе да се баве и сеоским туризмом. Да приме одређени број туриста у оквиру својих капацитета, који се налазе изван насељених места Златибор и Чајетина“, каже Владимир Бојовић, директор „Златиборског еко аграра“.

Како је у питању прва година овог пројекта, средства опредељена за ове намене износе два милиона динара, а послужиће као репер за наредну годину и показатељ где се налази сеоски туризам, у ком

правцу га треба даље усмерити. Максимални износ подстицаја по једном кориснику у оквиру једног јавног позива је 150.000 динара, а односи се, пре свега, на адаптацију и опремање простора за бављење сеоским туризмом. Већ од наредне године, у плану ће бити и подршка за изградњу аутентичних објеката у сеоским срединама. Конкурс је већ расписан, али ће пријаве бити прихватане од 1. маја до 1. јуна.

„Желимо да подстакнемо оне праве пројекте и људе. Више ће боје имати оно пољопривредно газдинство чији носилац има мање од 40 година или чији је носилац женска особа, затим ко има већу површину земљишта, више чланова газдинства, а што мањи број запослених у радном односу. Поента је да помогнемо људе који заиста немају друге изворе зараде“, истиче Бојовић.

На конкурс може учествовати свако регистровано пољопривредно газдинство, а они који нису категорисали своје смештајне капацитете имаће услов да то ураде након реализације пројекта. У супротном, вршиће се повраћај добијених средстава. Из „Еко аграра“ поручују да ће ово бити и једна од мера у подстицају категоризације смештајних капацитета. Иначе, на територији општине Чајетина до сада је регистровано 15 сеоских домаћинстава која се баве туризмом. Са друге стране, оних нерегистрованих има четири пута више.

Н. Целебџић

Максимални
износ подстицаја
по кориснику је 150.000
динара

На конкурс може учествовати свако регистровано пољопривредно газдинство, а они који нису категорисали своје смештајне капацитете имаће услов да то ураде након реализације пројекта

Србија мора да објави рат белој куги, јер то је најважније национално питање. Сведоци смо данас да се наша села празне, да млади одлазе у велике градове или у иностранство. Наш циљ и задатак јесте да их задржимо на овим просторима», рекао Милан Стаматовић на отварању шестог нашег сеоског вртића

На иницијативу мештана Рожанства у овом селу отворен је дечји вртић, који ће похађати 25 малишана. Средства за реновирање просторија у коме је вртић смештен, у износу од 3,5 милиона динара, обезбедила је општина Чајетина, док су месна заједница Рожанство и Предшколска установа «Радост» пружиле потребну техничку помоћ.

„Отварањем вртића у Рожанству настављамо тамо где су стали наши преци, а уједно настављамо са улагањима и развојем наших села и земље Србије“, нагласио је председник општине Чајетина Милан Ста-

У Рожанству отворен дечји вртић

матовић на свечаном отварању сеоског вртића у Рожанству.

„Србија мора да објави рат белој куги, јер то је најважније национално питање. Сведоци смо данас да се наша села празне, да млади одлазе у велике градове или у иностранство. Наш циљ и задатак јесте да их задржимо на овим просторима. Ово златиборско село Рожанство то најбоље показује на сопственом примеру: како смо успели да сачувамо једно мало село, којем је до пре неколико година претила опасност да се људи иселе, да оду одавде и да оно личи на многа друга по Србији“, рекао је Милан Стаматовић, председник општине Чајетина.

Стаматовић је нагласио да је сада најважнија популациона политика и да је потребно борити се за повећање наталитета, како би се сачувала своја домовина и наслеђе од предака. Пред многобројним родитељима и децом малишани чајетинског дечијег вртића извели су пригодан културно-уметнички програм. Иначе, новоотворени вртић се налази у згради МЗ Рожанство и њега ће, за сада, похађати деца из Рожанства, али и из околних ужичких села.

„Вредност радова на вртићу у Рожанству износи око 3,5 милиона динара, а урађена је адаптација простора, прилагођавање намени за дневни боравак деце.

Направљене су две радне собе, кухиња и остале помоћне просторије. Простор је комплетно опремљен, а са децом ће радити две васпитачице, с тим што ће ту бити још једна особа на пословима куvara и хигијеничара“, каже Јелена Митрашиновић Брашанац, директорка предшколске установе „Радост“ Чајетина.

Иначе, предшколским програмима у чајетинској општини обухваћено је укупно 520 малишана, од чега 170 у сеоским срединама. Обухват деце предшколским програмима је око 93 одсто, што је далеко изнад националног просека који је око 50 одсто. У сеоским срединама предшколским програмима обухваћено је преко 80 одсто деце.

На територији општине Чајетина од 2008. године отворено је шест сеоских вртића, и то у Мачкату, Кривој Реци, Сирогојну, Љубишу, Шљивовици и Рожанству, за шта је из општинског буџета издвојен 21 милион динара.

Н. Целебџић

Громки аплаузи у Чајетини за Србе фолклорце из Шведске

Негујући пријатељске везе, чланови српског КУД „Стеван Синђелић“ из Гетеборга и нашег КУД „Златибор“ заједнички концерт одржали пред пуном халом Спортског центра

Фото Самир Аслани

Гости су чајетинској публици извели игре из Београда, околине Пирота, лесковачког и косовског Поморавља

Крајем прошле године Културно-уметничко друштво „Златибор“ из Чајетине боравило је у Гетеборгу у Шведској као гост КУД „Стеван Синђелић“. Дружење и сарадња ова два српска друштва, која раздваја даљина али спајају корени и љубав према очувању културног наслеђа, 10. априла су организовали заједнички концерт пред пуном халом чајетинског Спортског центра.

Све је кренуло из договора управних одбора КУД-ова из два далека града, а учврстило се кроз игру и дружење њихових чланова.

Пријатељске везе младих резултирале су жељом за поновним сусретом, а то се и остварило. Око четрдесеторо фолклораца и представника српског КУД-а „Стеван Синђелић“ боравили су неколико дана у Чајетини. Одржали су и заједнички концерт, приредивши тиме прави празник за очи и душу.

„Морам да кажем да је ово један од најразвијенијих КУД-ова у погледу сарадње са нама у матици Србији. Тако да они имају организоване посете бројним градовима, али некако је Златибор стално измицао у том неком

договору, и коначно смо успели у ових шест месеци и да одемо ми тамо и они да дођу овде,“ каже Бојана Божанић, председница УО КУД „Златибор“: „Ово је сигурно, то сам и прошли пут рекла, почетак једне лепе сарадње.“

Гостољубље домаћина и лепо време одлична су предиспозиција за наставак дружења ова два културно-уметничка друштва. Са тим се слаже и Радослав Јелачић Мима, кореограф КУД „Стеван Синђелић“ који последњих 15 година живи и ради у Шведској.

„Ово је једна екскурзија за на-

шу децу која су рођена у Шведској, где се ми трудимо да пребацимо ово мало српства на њих, да сачувамо културу и постојање на просторима Краљевине Шведске“, прича нам Радослав.

Иначе, ово српско друштво постоји од 1984. године. Председник КУД-а каже да је то право српско друштво које успева да оствари главни циљ: неговање српског језика, културе и баштине, чак и онда када то није лако.

„То је због тога што живимо у једној сасвим другој култури, други се прича језик, све је другачи-

Бојана Божанић, председница УО КУД „Златибор“: Ово је сигурно почетак једне лепе сарадње

је. Сарадња са вашим друштвом и са вашом општином значи нам јако пуно, управо због тога што се тако наставља наш рад на ономе у чему се највише трудимо: очувању језика, традиције, културе. Нарочито због тога што су сва деца која вечерас наступају не само рођена у Шведској, него су чак друга и трећа генерација која живи у Шведској“, истиче Светислав Лазић, председник српског КУД „Стеван Синђелић“.

Гости су чајетинској публици извели игре из Београда, околине Пирота, лесковачког и косовског Поморавља и заслужено добили громке аплаузе. Домаћини су пред својом публиком блистали као и обично, а са пријатељима из Шведске наставили дружење и након концерта. Наредних дана су их водили на најлепше златиборске дестинације, показујући им не само лепоте земље из које им потичу корени, већ и културно-историјске споменике, цркве и манастире у којима се калила и кали вера и нада за добру будућност.

М. Р. Луковић

Етно музеј
Старо село
у Сирогојну

Наше богато наслеђе може да покрене села

Научни скуп о етно-селима, одржан 11. априла у музеју у Сирогојну, организовала Српска академија наука и уметности, апелујући на Владу Србије и локалне самоуправе да у села више улажу. – Без пута преко 400 села у Србији

Српска академија наука и уметности (САНУ) у сарадњи са Музејем на отвореном "Старо село" у Сирогојну трагајући за могућностима да нам посрнуло српско село крене путем развоја организовала је 11. априла у том музеју научно-стручни скуп "Етно-села и сеоске амбијенталне целине у Републици Србији и Републици Српској". Академици и стручњаци из ове области у први план су ставили наше богато наслеђе: говорили о етно-селима, кућама и поставкама, етно-музејима, непокретним културним добрима, заштићеним сеоским амбијенталним срединама, етно и еко туризму. При томе, истицали су Сирогојно и његов музеј као пример како треба радити и госте привлачити.

Уводничар овог скупа био је академик Драган Шкорић,

председник одбора САНУ за село, а говорили су и песник Љубивоје Ршумовић, етнолог Боса Росић, в.д. директорка "Старог села" Светлана Ђалдовић Шијаковић, проф. др Милован Митровић, представници већ уређених етно-локација и амбијенталних целина у Србији и Републици Српској. Представљен је Тршић као пример добре праксе, етно-парк у Равни код Књажевца, заштићена амбијентална целина Неготинске пивнице, могућности ревитализације старе сеоске целине Бебића лука, етно-комплекс "Капетан Мишин брег" на подручју Ђердапске регије, етно-село Штитково, народно градитељство, животне приче оснивача приватних етно-насеља, преглед стања етно-села у српским срединама на Косову и Метохији...

Говорећи на отварању, академик Шкорић истакао је да располажемо изузетним природним лепотама, вредним и марљивим људима, историјским и културним знаменитостима, богатом народном заоставштином: – А све то је само делимично искоришћено. Овим скупом желимо да скренемо пажњу јавности на значај нашег културног наслеђа, на примерима да покажемо шта се може урадити. Те теме имају широк значај за привредни, културни, а посебно туристички развој Србије, као и Републике Српске чији се пројекти такође овде представљају. Један од циљева скупа је и да се добије пресек стања на терену, идентификују сви облици насеља, припадност власништву, туристичке, музеолошке, образовне и друге функције, за изналажење ре-

шења како би се овакве целине ставиле у функцију привредног и друштвеног развоја у Србији и Републици Српској.

На првом месту је изградња инфраструктурних објеката

По Шкорићевим речима, Влада Србије и локалне самоуправе морају знатно више пажње овоме посветити и сачинити конкретне стратегије, у сваком погледу, посебно финансијском. – Али на првом месту је изградња инфраструктурних објеката, јер имамо доста села, преко 400 у Србији, која немају пута, везу са светом. А много је тога што треба заштитити, активирати и ставити у функцију у сеоским срединама. Рецимо, воденице: колико их има у Србији, колико запуштених. Кад би све те воденице довели у функцију и направили каталог, па по-

ред ауто-пута да не пише само „вински пут” него и „пут за воденицу”, то би могло бити веома атрактивно за туризам Србије. Имамо и ветрењаче у Војводини, велики број их пропада, са њих се развучи оно што се може поскидати. Па у Банату имамо замкове који пропадају, а када би се неколико њих довело у функцију то би било атрактивно. Зашто ми то не чинимо кад су наше северне комшије Мађари то урадили. Има и запуштених салаша, већина је таквих у јужној Бачкој. Реализацијом ових и сличних идеја Србија би на туристичкој карти Европе могла да постане веома препознатљива – казао је академик Шкорић и додао да је „богато етно-наслеђе наше земље део њеног културног идентитета и културно-туристички ресурс, који треба да развијамо, чувамо и пренесемо на будуће генерације као наставак нашег цивилизацијског хода”.

Село и његове вредности не треба да заборавимо

Песник Љубивоје Ршумовић говорио је овде, како рече, и у својству Златиборца и као председник Културно-просветне заједнице Србије:

– Као Златиборца из Љубиша помало сам завидео Сирогојну

”

Академик Драган Шкорић: Кад би све воденице довели у функцију и направили каталог, па поред ауто-пута да не пише само „вински пут” него и „пут за воденицу”, то би могло бити веома атрактивно за туризам Србије

Љубивоје Ршумовић говори на скупу

на развојним успесима са другом, плетиљама, етно-селом. А и Културно-просветна заједница Србије се бави селом: хроникама, такмичењима села у производњи и стваралаштву, додељује Вукову награду, златне значке и друго. Село и његове вредности не треба да заборавимо.

Етно-музеј у Сирогојну представила је директорка те установе Светлана Ђалдовић Шијаковић, рекавши да је Музеј „Старо село” јединствен под отвореним небом који презентује традиционално материјално и духовно наслеђе, те да је ово право место и моменат да се један овакав скуп овде одржи. На градњу тог музеја у свом реферату је подсетила етнолог Боса Росић која га је заједно с Добрилом Смиљанић почетком осамдесетих стварала.

Проф. др Милован Митровић указао је на значај здравог културног и националног идентитета, наше здраве самосвојности упоредивши то са главицом лука: – Нема здраве главице без дубоког корена, као ни без здравих листова. Уосталом, наши најуспешнији научници били су они који су повезани са глом, укореењени у наслеђе – нагласио је на овом скупу Митровић.

М. Ј.

Жене плету и везу у Музеју плетиља

Задруга допринела да свет чује за Сирогојно

(Ово је интегрални текст реферата „Од земљорадничке задруге преко Задруге плетилца до Музеја „Старо село“ у Сирогојну“, који је написала Боса Росић и прочитала на научно-стручном скупу о етно-селима одржаном 11. априла у Музеју „Старо село“ у организацији Српске академије наука и уметности)

ПИШЕ: БОСА РОСИЋ

У овом раду биће укратко представљен настанак земљорадничких задруга и њихов значај за развој сељачког друштва у Србији крајем 19. и кроз читав 20. век. Посебна пажња биће посвећена Земљорадничкој задрузи у Сирогојну која је током 20. века била језгро како привредног тако и културног развоја села Сирогојна.

Из ове задруге почетком шездесетих година 20. века изникло је предузеће за експлоатацију камена са 200 запослених радника, затим Задруга плетилца која је на врхунцу свога развоја имала 80 стално запослених и преко 2.000 жена коопераната са подручја пет општина Златиборског округа и са својим испоставама у Косовској Митровици и Сјеници. Из Задруге плетилца такође су основане две фабрике: конфекција са 200 запослених и фабрика душека и јоргана са 50 радника. Задруга плетилца изградила је библиотеку-галерију и иницирала изградњу Музеја народног градитељства (Музеј „Старо село“) у чијем је финансирању учествовала са 80 одсто.

Оснивање земљорадничких задруга, које се појављују у 19. веку широм Европе, вид је заштите сељака или пољопривредних произвођача од крупних капиталиста чији се животни смисао, нажалост, претворио у профит. Оне се јављају по угледу на разноврсна радничка удружења по градовима којима су се радници штитили од капиталиста са једне стране, а са друге стране по угледу на породичне задруге којих је било у свим сеоским друштвима на одређеном нивоу развоја. Земљорадничке задруге су била удружења слободних сељака-пољопривредних произвођача који су имали заједничке интересе: помоћ при организовању производње (набавка семена, ђубрива, алата, машина и др.), и заједнички излазак на тржиште по истим ценама.

Задружне идеје у Србију доносили су учени Срби, пре свих Светозар Марковић, Адам Богосављевић, Михаило Аврамовић, а за југозападну Србију нарочито је значајан Драгиша Лапчевић из Пожеге. Са тим идејама упознавали су се сеоски свештеници и учитељи који су били први иницијатори оснивања земљорадничких задруга у Србији.

Један сјајан пример пружања помоћи својим сељацима парохијанима свакако је знаменита породица свештеника Смиљанића. Поред тога што су били ктитори цркве Св. Петра и Павла у Сирогојну они су породично овде службовали преко 200 година и делили народну судбину.

Значајна личност ове породице свакако је прота Милан Смиљанић, рођен 1891. године. Као млад свештеник пролази кроз ратне вихоре по нас несрећног 20. века, али по завршетку ратова и формирању нове државе он се свим својим бићем укључује у обнову земље. Поред тога што је био свештеник, био је и учитељ и наставник кад би затребало, иницијатор свих нових идеја које би могле да побољшају тежак живот његових парохијана. Задружне идеје и њему су се допале па 1923. године

оснива Земљорадничку задругу у суседном селу Равница, на чијем се подручју налазило и имање и станиште Смиљанића. Наредне године (1924.) оснива и задругу у Сирогојну, а као већ искусан задругар помаже при оснивању многих задруга по златиборским селима. Убрзо (1927.) организује екскурзију златиборских задругара Словенији. С обзиром да су златиборски сељаци путовали само у војску и у рат, ово је за њих био такав догађај о коме су све до смрти причали својим потомцима. Наравно да се Прота као веома активан бавио и политиком преко ондашње Радикалне странке.

У међуратном периоду оснива се велики број задруга у читавој нашој земљи, према неким подацима било их је 3.500. У току рата као и све пропале су земљорадничке задруге. Оне се одмах након три-четири године после рата обнављају.

Првих двеста плата у двеста домаћинстава

Тадашње земљорадничке задруге преузимају на себе комплетан развој села. Граде се велики задружни домови (додуше по угледу на совјетске) са великим салама у којима су се одвијале све сеоске културне манифестације (приказивани су филмови; позоришне представе, певачка такмичења), а неретко су се ту за време временских непогода одвијали и сеоски вашари. Наравно да су ове сале коришћене и за политичке скупове, разна предавања, обуке и курсеви из пољопривреде. Ту су се налазиле и службене просторије како задруге тако и месне канцеларије, чувене задружне продавнице, просторије за откуп производа....

Крајем педесетих година 20. века надлежни су одлучили да се двадесетогодишњица од 1941. године прослави у Ужицу, па је за ту прилику Ужице морало бити уређено и обновљено. За ту обнову била је потребна велика количина камена, јер се велики Трг градио од каменних плоча. У близини Сирогојна је постојао мајдан камена из кога су се вадиле плоче за изградњу споменика или подзиду кућа. Прота је смислио да се тај камен понуди за изградњу Ужица. Договорило се са тадашњим управником задруге младим Милосавом Стаматовићем да ту експлоатацију почну преко Земљорадничке задруге. Убрзо је у нови погон задруге примљено 200 људи у стални радни однос. Двеста плата у двеста домаћинстава, какав просперитет.

Као што је познато, крајем педесетих и почетком шездесетих година 20. века дошло је до великих миграција сеоског становништва у околне градове. Отваране су нове или прошириване старе фабрике, па је радна снага била потребна. У ужичком крају изграђена је велика фабрика за обраду бакра Ваљаница бакра у Севојну (која је у једом тренутку запошљавала близу 10.000 радника), веома је проширена Пошингерова фабрика оружја сада са новим именом „Први партизан“, текстилни завод под именом „Цвета Дабић“ примали су женску радну снагу.... сви су хрлили ка Ужицу.

У то време у Сирогојну се размишљало како упослити и женску радну снагу, коју су чиниле махом неписмене жене које би такође могле привређивати, а не слати их у фабрике по градовима. Можда би могле нешто да раде код својих кућа, попут драгачевских ткаља које су се, како су писале новине, организовале у задругу ткаља. Њих је предводила Рајка Боројевић, сестра чувеног сликара Шотре из Херцеговине, која се заједно са њим у току Другог светског рата крила у драгачевском Дупцу. Шотре су дуже времена живеле у Дупцу и будући да су Динарци као и мештани, они су се занавек спријатељили. Рајка је својим домаћицама обећала да ће им се одужити ако победе они за које се она борила, а борила се против фашизма и угњетавња сваке врсте. И заиста се средином педесетих година Рајка појавила у Дупцу и основала Драгачевску задругу ткаља. Лепо су зарађивале, а све седећи код своје куће и гајећи своју децу.

У тим размишљањима предначио је Прота водећи разговоре са свима са којима је контактирао, па и са наставним кадром из основне школе у Сирогојну. Међу њима је била и његова дугогодишња пријатељица професорка у пензији Милица Станојевић, рођена у суседном селу Алином Поточу, предатна директорка скопске гимназије, која је у недостатку наставног кадра, као пензионер, дошла да помогне својим земљацима. У друштвеном раду, како се то тада звало, нарочито је била активна учитељица Милица Ршумовић Каримановић која је читав свој радни век провела у селима и увек радила на описмењавању и едукацији неписменог сеоског живља. По новинама се писало о Драгачевској задрузи жена ткаља које су већ изашле и на светско тржиште. Прота и његови саговорници су наглас размишљали: „...па што су Драгачевке паметније од наших златиборских жена, све је то исти динарски менталитет“, говорио је Прота. Договорили су се да би било угодно да се прво прегледају те рукотворине. Учитељица Мила се прихватила ор- ►►

►► ганизације прикупљања рукотворина преко ђака. Деца, долазећи у школу, сваки дан су доносила ћилиме, ираме, губере, јастуке, сукње, блузе, чарапе, шалове, рукавице, кошуље и предавала својој учитељици.

Била је то јесен 1962. године, а приближавао се дан задруге 11. новембар који је сваке године свечано обележаван. Планирали су да се прикупљени предмети, којих је било преко 1.200, за дан задруге изложе у задружној сали и покажу посетиоцима који су тога дана били позвани да дођу на свечаност. Позван је већи број званица него осталих година, а упућен је позив и Рајки Боројевић из Дулца. Рајка је била потребна да да неку сугестију шта би ове жене које су урадиле све те изложене предмете могле попут драгачевских ткања и саме да раде.

Добрила је задивила Сирогојно

Те године (јесен 1962.) у општини Чајетина обрела се и Добрила Васиљевић из Ариља која је као стипендиста општине Чајетина завршила Туристичку школу на Економском факултету, као прва генерација студената са том струком у Београду, и дошла да одради своју стипендију. Многа важна открића догађају се случајно, тако је и Добрила баш у то време дошла случајно у Сирогојно. Понудила се да помогне око организације те изложбе, јер се њен дипломски рад баш односио на развој домаће радности у туристичким регијама као неизоставни део туристичке понуде. Искусна професорка Милица одмах је проценила Добрилине капацитете и упозорила је проту да би се ова млада девојка могла употребити за неке и њима самима нејасне циљеве. Добрила је променила дотадашњу концепцију изложбе, учитељице су је гледале у чуду, јер је према њиховом схватању све окренула наглавачке. Затражила је од учитељица које су прикупљале рукотворине да се прикупи и покућство (буце, наћвари, сандуци, качице, ћасе, кашике, бакрачи, земљани лонци итд.). У великој задружној сали направила је праву сеоску кућу са две просторије: „ Кућу” у којој је поставила огњиште, вериге са окаченим бакрачом, околу са лонцима, синију са постављеним ћасама и дрвеним кашикама, клупе и све што се иначе налази у сеоској кући или кухињи, и собу са креветом и најлепшим ћилимима и ирамима, сандуке са стајаћим оделима изнад којих је стајала ленка на којој су биле окачене везене кошуље... Организатори изложбе који су први видели ову поставку били су задивљени.

Земљорадничка задруга у Сирогојну, као што је већ речено, основана је 1924. године 11. новембра и тај дан је утврђен као дан свечаности и за задругу и за задругаре. Обележавао се сваке године, а за ову 1962. предвиђена је и изложба женских рукотворина. Освануо је 11. новембар, али кишан. Организатори свечаности били су срећни што их у то време није затрпао снег. У Сирогојно су са свих страна стизали сељаци-задружни кооперанти, али овога пута први пут са својим супругама. Из задруге им је наглашено, а и Прота је свакога од њих посебно обавештавао, да обавезно морају повести и своје супруге. Сви су били обучени у ватарску одела (тако се овде каже за нову одећу), мушкарци подшишани, избријани са накривљеним шајкачама, а жене такође дотеране у лепим марамима, по која нашинкана црвеном хартијом за прављење цветова за свадбе... Сви углавном свечани. Из Ужица преко Беле Земље, лошим али јединим макадамским путем, почеле су да пристижу лимузине са званицама. Било је ту политичара, представника задружних савеза, директора околних земљорадничких задруга, разних функционера, неизоставних новинара, а

међу њима требало је да буде и жељена Рајка Боројевић. Слегао се силни свет, међу којим су морали бити и они који су били потребни. Претпостављамо да су сви били одушевљени оним што су видели (тако су и новине обавестили јавност да се у Сирогојну нешто догађа), а међу њима и Рајка која је видела да су ове Златиборке можда талентованије него њене Драгачевке. Иако је ткање много старије и значајније од плетења, а на изложби је било много више тканих него плетених предмета, бојећи се вероватно конкуренције својим ткањама Рајка је предложила да би ове жене могле да се баве плетењем. Сви су ручали, били, видели и отишли, а остао је Прота и Земљорадничка задруга која је, по Протином схватању, требало нешто да предузме.

Са младим управником задруге Милосавом Стаматовићем Прота је договорио да се оснује један „погончић” домаће радности у коме би жене као кооперанти плеле неке, никоме у то време познате, производе. Да ти договори не би остали само празне речи Прота је убедио управника задруге да купи једну количину вуне за будућу производњу. Знао је Прота да у то време уложје-

на средства нису смела пропасти што је и био гарант за покретање производње. Што се тиче домаће вуне која, је према првобитним замислима требала да се користи за ову производњу, на самом почетку се после распитивања одустало, јер је она лошег квалитета, а ништа се није радило на њеном побољшању – оплеменавању оваца. Тих година тек се почело на томе радити увозом приплодних мерино оваца из Аустралије. Домаћу вуну су прерађивали сељаци само за своје потребе, а у већим количинама употребљавала се искључиво за ткање војних ћебади. Значи морала се купити вуна финијег квалитета из увоза.

Уложена су задружна средства и од посла се више није могло одустати, у себи је размишљао Прота. Он сам несесично се залагао да се та производња покрене. Није било лако убедити већим делом неписмене сељаке да ће оне моћи да зарађују, а све седећи код својих кућа. Ту су били и њихови мужеви који их нису подржавали, него су их, благо речено, исмевали и на тај начин их обесхрабривали. Није ишло лако. Управник задруге који је уложио задружна средства се нашао у незавидној ситуацији. Ако се средства не оплоде и не донесу неки профит он глатко оде у затвор. Хтео не хтео и он је морао у агитацију, како се то тада говорило. Почео је као сваки паметан човек од своје куће. Убедио је своју супругу Јелу да она прва почне плести и да убеди своју родбину,

комшинице, јетрве, заове да јој се прикључе. Њен ауторитет и подршка два најмоћнија човека тадашњег Сирогојна, Проте Милана и свога мужа управника задруге Милосава, мало-помало уродиле су плодом.

Језгро будуће Задруге плетића се формирало у засеоку Стамати у кући Милосава Стаматовића управника задруге. Наметнула се потреба да неко запослен у Земљорадничкој задрузи преузме читаву организацију овог новог „погончића” како га је Прота назвао, а по свим виђењима то би требало да буде жена. У земљорадничкој задрузи од њеног оснивања никад није радила жена. Чак и особа која је чистила задружне просторије и одржавала хигијену била је мушкарац. Прота је знао ко би жена могла да буде. Она млада девојка која је лани направила изложбу у задружном дому, а која је, на Протину срећу, постала његова снаха удавши се за његовог сина који је живео у Београду. И она је са службом прешла у Београд и радила је у „Туристичкој штампи”.

Сирогојно је тада било доста забачено и неразвијено село, уосталом као и сва златиборска или српска села. Струја је уведена 1961. године, телефони (два укупно)

индукторски, пут макадамски у лошем стању, вода са јавне чесме пребачена је у гатере за обраду камена па је није ни било за мештане, носила се у кофама са Зечевића врела... Центар села чиниле су највећи задружни дом у Србији и у њему задружне просторије за откуп и продају, месна канцеларија, пошта, основна школа из прошлог века, кафана и на брежуљку Црква Светог Петра и Павла. Приликом уласка камиона или путничких возила за лепог времена дизали су се облаци прашине, јер ништа овде није било асфалтирано. У Сирогојно се долазило са главног пута који је пролазио кроз суседна села Рожанство и Трнаву, па преко Дренове и Љубиша излазило на Коквин Брод од кога је направљен један путни крак до Сирогојна и даље није нигде ишао. Сирогојно је, слободно се може рећи било слепо црево општине Чајетина. Како у такву бестрагију довести младу жену из Београда која тек треба да рађа децу?

Она сама, а преко триста мушкараца

Протина образложења Добрила је прихватила схвативши да ће па тај начин моћи да оствари своје замисли које је написала у свом дипломском раду. Тако је она првог јуна 1963. године примљена у радни однос у Земљорадничку задругу у Сирогојну као прва женска особа овог колектива. На радним састанцима који су тада били чешћи она сама и преко триста мушкараца, које запо-

▶▶ слених у задрузи које коопераната. Добила је и неку канцеларију у оквиру задруге и почела је да позива сеоске жене на разговоре. Са учитељицама из школе организовала је курсеве за описмењавање жена, стара професорка Милица им је држала предавања о лепом понашању, облачењу, хигијени... Све им је било потребно. По селу се ширила прича да ће им се живот побољшати, да ће и оне моћи своју децу да шаљу на високе школе.

Добрила је ону вуну коју је задруга купила претходне године почела да дели будућим плетилима, али је морала и да им објасни шта треба да плету. Оне су знале да плету само им је требало задати задатак. Добрила, која је једва знала да плете, поче женама-плетилима да објашњава како будући џемпер треба да изгледа, коју шару да ставе и тако несвесно пробуди у себи и њој непознати уметнички таленат. После много година рада она ће за дизајн, како се то касније говорило, добити прву награду Европе за допринос високој моди која се додељивала у Риму. Ишла је са плетилима да је прими. Но, све то што су исплеле требало је некоме и продати. Чинило се да је било нормално да се то продаје преко сродне фирме која је имала одличне продајне просторе у Београду „Народне радиности“. Некако се кренуло. У току те 1963. године Добрила уз помоћ својих београдских пријатеља и свекра Проте организује прву изложбу ручно плетених одевних предмета у Савременом дому на Теразијама. Београдска штампа се огласила са бомбастичним насловима „Златне руке златиборских плетилима“ итд. У том периоду у сеоска домаћинства су стигле и прве паре које су жене својим рукама зарадиле. Њихове слике су се појавиле у новинама и оне су дефинитивно изашле из анонимности.

Оба погона земљорадничке задруге, и „Камен“ и Задруга плетилиа која је добила и своје име „Златиборка“, се издвајају из задруге јер превазилазе њене капацитете. Излагање о организацији и раду „Златиборке“ биће објављено у раду, наравно са фотографијама.

Задруга плетилиа се почетком 1969. године припаја великом београдском реекспортерском предузећу „Интерекспорт“ преко кога добија могућност како у увозу вуне тако и у извозу готових производа. Поред тога то велико предузеће стајало је као гарант иза банкарских кредита који су се морали користити за бржи развој Задруге плетилиа.

Задруга плетилиа се са свим својим магацинима и канцеларијама налазила у просторима задружног дома за које је плаћала високу кирију. Радници запослени у овој задрузи становали су које где. Прво је требало изградити Дом плетилиа у који ће бити смештено све што је требало да буде. Кредити су добијени, градња је почела и већ 1973 у центру Сирогојна заблистала је прелепа зграда у

којој су се налазили магацини за вуну и џемпере, канцеларије за запослене, галерије-чекаонице за плетиле, салони галерије за посете, три конфорне хотелске собе и то све са парним грејањем, али најалост без воде, јер водовод за Сирогојно још није био изграђен.

Носилац друштвеног развоја Сирогојна постаје Задруга плетилиа „Златиборка“ која је још док се налазила у оквирима Земљорадничке задруге имала јасно зацртане планове и програме који су сваке године упућивани државним институцијама, а састојали су се у следећем:

1. Описмењавање и едукација сеоских жена преко континуираних курсева
2. Стварање допунских прихода становништва, побољшање њиховог животног стандарда чиме су се зауставиле миграције из села у градове
3. Прикупљање и чување предмета произведених у домаћој радиности
4. Прикупљање података о старим занатима и програм њихове обнове.

Другим речима, циљ оснивања ове организације био је да допринесе што културнијем и хуманијем живљењу на селу, а уједно и очувању материјалног и духовног наслеђа-баштине српског народа.

Половином седамдесетих година асфалтира се пут од Беле Земље (са магистралног пута за Црну Гору) до Сирогојна, доводи се струја већег капацитета, уводе се нормални телефони (опет само два-три) за читаво Сирогојно а стигла је и недовољна вода. Добрим пословањем и вештим руковођењем тима стручњака у Задрузи плетилиа, остваривао се завидан доходак који се са коришћењем повољних кредита могао употребити на проширење производње и просперитет читавог краја.

Како смо стварали етно-музеј

И тако се руководио тим Задруге плетилиа „Инекс Златиборка“ одлучује на у то време веома смеле подухвате: изградњу фабрике конфекције, која је запослила 120 радника, па изградњу фабрике за производњу душека и јоргана од домаће вуне, са 50 радника. Тада држава није дозвољава да се вишак привредних средстава улаже у културу, већ само у проширивање привреде што је задругу плетилиа стављало пред велике проблеме. Закон се некако морао заобилазити. Градња библиотеке-галерије Министарству привреде је образложена као чекаоница за плетиле. Књиге за ову библиотеку прикупљене су уз помоћ Другог програма Радио Београда преко емисије „Зелени мегахерц“, а слике уступа тадашњи Секретаријат (односно Министарство) за културу из годишњег редовног откупа слика. Клавир за библиотеку је добијен из Министарства за просвету.

Као што је већ речено, Задруга плетилиа у Сирогојну поред свог основног циља унапређења живота сеоског становништва имала је за циљ и очување културне баштине. За испуњење свога другог циља морала се створити јака материјална база којом би се омогућило остварење овог узвишеног циља. И поред тога што су материјалне могућности дозвољавале да се са овом инвестицијом започне у то време (крајем седамдесетих 20. века) држа-

ва није дозвољавала улагање привредних средстава у културу. По тадашњим законима од добити стечене кроз привреду могло се улагати само у њено проширење.

Упркос многобројним тешкоћама руководио тим задруге плетилиа се одлучује да почне реализацију недоводног сна – изградњу Етно-парка. Тадашњи Републички секретаријат за културу позитивно одговара на захтев Задруге плетилиа „Сирогојно“ да се заједнички приступи изградњи Етно-парка у Сирогојну. Предложен је Републички завод за заштиту споменика културе да буде носилац овога озбиљног посла и јединог таквог подухвата у читавој Југославији. Спој привреде и културе у свакој паметној земљи би био идеалан за њену културну изградњу сем у нашој земљи.

Крајем 1979. године Републички завод за заштиту споменика културе је формирао екипу за истраживања, израду пројеката и изградњу Етно-парка у Сирогојну. Архитекта Ранко Финдрик је био главни пројектант, а сарадници су му били етнолози Никола Пантелић, Душан Дрљача и Боса Росић. ДП „Сирогојно“ је такође формирало своју екипу, која се састојала од директорке задруге Добриле Васиљевић Смиљанић која је бринула о финансијским средствима, Босе Росић етнолога која је одређена за руководиоца свих послова везаних за ову инвестицију, и Радише Шуљагића комерцијалисте који је откупљивао објекте и бринуо о њиховом преносу. Касније је „Сирогојно“ примило два грађевинска техничара који су радили грађевинске послове на објектима.

С пролећа 1980. године, захваљујући средствима информисања, о реализацији овог пројекта се увелико причало. Златиборци, власници дрвених објеката у којима се више није живело, размишљали су о њиховој продаји. Но није било лако продати родну кућу, народ каже „не ваља се“, јер сама продаја је личила на раскућавање. Међутим, лична објашњења шта ће представљати будући музеј и да ће се само у његовим оквирима нечија родна кућа очувати и за пра-пра-унуке, уз написе у дневној штампи са оваквим образложењима, уродила су плодом. Данас је диван приказ у музеју видети кад већ школовани Златиборци доводе своје пријатеље „из белог света“ и показују им кућу у којој су рођени, или они или њихови очеви. У Сирогојно су са читавог овог подручја почеле да стижу дојаве где се налазе „најлепши“ објекти. Средства за реализацију овог пројекта, као што је поменуто, делом су добијана од Републике Србије, а већи део, око 80 одсто, је обезбеђивала РО „Сирогојно“ из својих фондова. На основу теренских истраживања ▶▶

Боса Росић с преслицама у Музеју Старо село

▶▶ обављених крајем 1979. године радна екипа је током зиме и пролећа 1980. године сачинила оквирни елаборат по коме ће се радити. У тим првим замислима програма се предвиђала изградња музеја у три целине: две у Сирогојну и трећа у селу Гостиљу на рецици Врело.

Прва целина се базирала на потребама РО „Сирогојно“, и она је предвиђала изградњу најширег дела музеја који се састојао из четири дела:

– Да излаже, тј. да у пренетим дрвеним објектима кроз музејску поставку представи културу становања и живљења људи старовлашког краја, где би посебно место заузимао и Музеј плетива у оквиру кога би било представљено плетење од најдавнијих времена до његовог савременог усавршавања и преласка у високу моду. У то време у свету нису постојали музеји моде тако да би овај био први. Музеји овакве врсте тек почињу да се формирају половином деведесетих година 20. века у Британском музеју у Лондону и у Паризу;

– Да производи поред џемпера и производе старих мушких заната (дрводељство, грнчарију и ковачке производе од метала), чиме би РО „Сирогојно“ у потпуности прерасла у музеј са производњом која би га сама и одржавала и издржавала.

– Да продаје сопствене производе, који би били допуњени традиционалним прехранбеним производима

златиборског краја (пројино и црно пшенично брашно млевено на воденицама поточарама, златиборску пршуту, сир и кајмак, те производе од воћа: разна слатка и пекмезе, водњику, сокове од дрњака, боровница, шљивово и сирће од јабука и разне врсте ракија), чија би производња била организована по сеоским домаћинствима, слично производњи џемпера

– Туристички део у коме би био организован смештај и исхрана, првенствено за студијске боравке (архитеката, етнолога, разних уметника, студената) и све већег броја туриста посетилаца Сирогојна. Друга музејска целина представљала би изградњу неколико собраница поред Цркве Светог Петра и Павла, која се налази у непосредној локацији музеја (попут оних оних поред цркве у селу Јабланици). Трећа целина била би изграђена на рецици Врело, која извире у центру села Гостиља и након пола километра тока кроз једну пољану стрмоглаво се спушта у реку Катушницу правећи водопад у висини од 21. метра. Гостиљци су искористили ове природне погодности, па су одвајкада поред ове речице градили воденице поточаре у које су навраћали воду са водо-

пада узимајући му део воде, чиме његова лепота није била нарушена, а воденице су га само улепшале (приликом рекогносцирања терена тих година две воденице су постојале и уз мале исправке могле су се оспособити за рад, а за осталих десетак распознали су се само темељи). Поред воденица које би обновили било је предвиђано да се пренесе неколико ваљарица које су се налазиле низводно на Катушници, чиме би била представљена сва техничка култура села. У циљу заштите ове природне реткости обавештен је Завод за заштиту природе који је овај локалитет ставио под заштиту државе.

Предвиђеним елаборатом биле би задовољене све потребе организације плетива а при том би били испуњени и услови које захтева музејска служба. До 1983. године, када је крајем септембра у Ужицу и Сирогојну одржано прво „Саветовање о заштити народног градитељства“ пренете су и постављено 23 грађевине. Значи: откупљене, расклопљене, пренете на радилиште, конзервиране и поново склопљене 3 куће, 9 зграда, 2 амбара, 2 салаша, 2 пекаре, 2 млекара, 1 кошара-штала, 1 тор и 1 кућер. Изграђена је и радионица за штампани текстил која је грађена од сасвим нове грађе, према потребама производње која ће се у њој одвијати. Поред тога још три објекта су откупљена (кућа, зграда и колиба) којима тек предстоји читав поступак преноса. После

овог саветовања које је одржано делом и у Сирогојну, где су најеминентнији југословенски стручњаци из заштите сагледали овај музеј у изградњи, он је проглашен за Споменик културе од изузетног значаја.

Љубинка дала име „Старом селу“

Крајем 1983. године, пре снега, у време кад у сеоским срединама нема забрана за кретање стоке (ливаде се покосе, сва летина се склони из њива па овце, краве, волови и козе пасу куда хоће), пошто се градилиште музеја налази у сеоском атару и његови простори су подлежали тим неписаним законима. Плетива Љубинка Матовић је плетући терала кући своје стадо баш са градилишта музеја. Сусрела се са етнологом Босом Росић и кад ју је Боса упитала: „Одакле то тераш овце?“, она је одговорила: „Из овога старога села“. Примамљиво име одмах се допало и осталим сарадницима, па је убрзо почело да се употребљава као званично име музеја „Старо село“.

Данас, након толико година изградње овог специфичног музеја, може се закључити да је изграђен само

први сегмент нашег широко замишљеног програма, то јест онај део у чијем је финансирању највише учествовала организација златиборских плетива. Тешке деведесете године 20. века довеле су до распада Југославије, до ратова и међународних санкција које су уништиле нашу привреду. Организација златиборских плетива делила је судбину читаве државе, а са њом и мзеј. Друштвено предузеће „Сирогојно“ се 1992. године обратило надлежним друштвеним институцијама општина Чајетина и Ужице са предлогом да се музеј издвоји из састава ове привредне организације и убудуће послује као самостална установа културе, и тако је конституисан под именом Музеј на отвореном „Старо село“. Том приликом, према попису имовине, музеју је предато потпуно намештених 38 објеката. Иако на садашњем проспекту овог музеја слови 50 објеката.

Од издвајања музеја из организације плетива није се много уложило на његово проширење. Од већих објеката пренета су само два-три, а остали су ситни објекти (штенара, кокошар, кулача, уљаник, ограда...) што су градили чувари музеја. То је све и разумљиво с обзиром на данашњу светску кризу која је погодила све земље.

И да закључимо да наше народно градитељство у овом 21. веку, веку путовања и туризма, треба показати свету презасићеном технолошким достигнућима као оазу у којој је очувана народна душа. Јер читаво народно градитељство је проистекло из искуствених потреба и оно се одликује уравнотеженим основним елементима: функционалношћу, рационалним конструкцијама, прецизношћу спољним изгледом што овим објектима даје печат истине која представља стварни живот без било каквог утицаја научног пројектовања.

За три и по деценије рада Задруге плетива у Сирогојну, која се првобитно звала Земљорадничка задруга Сирогојно, Погон домаће радиности „Златиборка“, па Инекс-Златиборка, па РО „Сирогојно“ и на крају ДП „Сирогојно“, све је то само Задруга плетива. Јасно се види њен успон, јер на врхунцу свог развоја броји око 80 запослених који окупљају преко 2.000 жена-плетива са подручја пет општина ужичког краја, са погонима у Сјеници (која тада није припадала овом региону) па се проширује чак на подручје Косовске Митровице на Косову и шире, што је представљало успех и читаве Републике Србије.

Програм „Сирогојно“ откупљивале су не само неразвијене и несврстане земље већ и развијене европске земље, међу којима су Данска и Холандија.

Нажалост, као и нашу земљу и Сирогојно је задесила тешка несрећа крајем двадесетог века: прво санкције, па затим бомбардовање. Земљорадничка задруга је нестала, а њена имовина или је пропала или пропала, земља са којом је располагала је продата тајкунима. Конфекција је такође нестала, а зграда у којој је била је продата неком приватнику који ју је преправио у дечије одмаралиште. Зграда фабрике душека и јоргана је продата власнику зграде конфекције и претворио ју је у кошаркашку дворану у којој деца током зимског периода играју кошарку. Задруга плетива или ДП „Сирогојно“ је такође приватизована, а садашњем власнику мала производња која је опстала служи као реклама за откуп малина; једино етно-парк односно Музеј „Старо село“ још увек како-тако преживљава.

На примеру Сирогојна може се сагледати како за пола века једно село може да се уздигне до светских висина, да се остваре снови нас неколицине на челу са Добрилом, и како ти светски моћници могу скоро све да да збришу као да никада није ништа ни било...”

Одржан округли сто о инклузивном образовању

У библиотеци у Чајетини 20. априла је одржан Округли сто на тему инклузивног образовања, као део пројекта "Подршка инклузивном образовању и обуци за свакодневни живот деце и младих са сметњама у развоју у Србији и Црној Гори".

Пројекат је део програма прекограничне сарадње Србије и Црне Горе, а спроводи се уз подршку ЕУ. У Србији је носилац пројекта Основна школа „Димитрије Туцовић“ из Чајетине, у сарадњи са Удружењем грађана "Златиборски круг" и Специјалном школом „Миодраг В. Матић“ из Ужица. У Црној Гори носилац пројекта је „Дневни центар за децу и омладину са сметњама и тешкоћама у развоју Пљевља“, у сарадњи са Центром за децу и младе са сметњама из Берана, средњом школом „Танасије Пејатовић“ из Пљеваља и Удру-

жењем родитеља деце са сметњама „Зрак наде“.

Округли сто у Чајетини је једна од планираних пројектних активности којима је циљ упознавање јавности са правима деце са сметњама у развоју у области образовања, са инклузивном образовном праксом и значајем увођења асистивне технологије у образовне процесе.

Главни говорник је била Јелена Жунић Цицварић, координа-

тор програма у ужичком Центру за права детета и једна од аутора публикације о резултатима истраживања о инклузији у образовним установама у Србији. Јелена је упознала присутне са ситуацијом у школама у Србији и са законским прописима у области образовања који се тичу подршке деци са сметњама у развоју и са инвалидитетом како би остварили своје право на образовање.

Зорица Милосављевић, пред-

седница организације "Златиборски круг" и асистент на пројекту, представила је резултате пројекта и реализоване активности у Чајетини. Она је најавила покретање и опремање Асистивних центара у Чајетини и Ужицу у којима ће се реализовати обука за родитеље деце са сметњама у развоју, наставнике, стручне раднике и волонтере о употреби средстава асистивне технологије. Зорица Весовић, директорка специјалне школе "Миодраг В. Матић", говорила је о раду те установе.

Округлом столу су присуствовале представнице организација које реализују пројекат у Црној Гори, представници Министарства просвете Србије, општине Чајетина, образовних институција, представници Интерресорне комисије, Центра за социјални рад у Чајетини и представници медија.

Весна Белчевић

Депресија долази са болестима и самоћом

Поводом обележавања Светског дана здравља који је ове године посвећен депресији, у просторијама Удружења пензионера Чајетина одржана је трибина на тему „Депресија – хајде да разговарамо“. О факторима ризика, клиничкој слици и могућностима лечења депресије говорила је докторка Гордана Бојовић, специјалиста Опште медицине Дома здравља Чајетина.

бине, Црвени крст и Дом здравља Чајетина, на ову тему поразговарају са најстаријим суграђанима, иако се депресија последњих година може јавити у било ком животном добу.

„Депресивни симптоми: безвољност, осећање туге, безнадежности... може се јавити и код здравих људи. Неке нагле промене у животу, на пример одлазак у пензију, неки могу да схвате јако тужно. То су све акутни

општине Чајетина који су том приликом изнели податак да су осим младих возача, друга критична група старији од 65 година.

„Статистички подаци говоре да постоји око 1.275.000 становника Србије старијих од 65 година. Гледајући период од 2011. до 2015. године имамо 864 погинула стара лица, што чини око четвртину укупног броја погинулих. Ми желимо да то предупредимо. На сву срећу, општина Чајетина нема погинулих лица старијих од 65 година, али има 26 поврећених. Желимо да делујемо проактивно, да спречимо такве догађаје и да их заштитимо у саобраћају“, каже Срђан Радовић из Савета за безбедност саобраћаја општине Чајетина.

Предавању је присуствовало преко 40 чланова Удружења пензионера, који су поред бројних питања постављених предавачима изразили и задовољство и похвале организаторима. Уједно, дали су предлог да оваквих предавања из области здравства буде што више.

„У нашим просторијама смо једном, два пута годишње у последњих пет-шест година мерили крвни притисак, контролисали ниви шећера у крви, тако да ми је заиста драго што се ова сарадња наставља“, рекао је председник Удружења пензионера Славко Пантовић.

Драгана Росић

Пред члановима Удружења пензионера Чајетина одржана трибина на тему „Депресија – хајде да разговарамо“

Учесталост депресије, као једне од најраспрострањенијих болести савременог друштва, како за «Златиборске вести» истиче докторка Гордана Бојовић, специјалиста Опште медицине Дома здравља Чајетина, већа је код људи преко 65 година старости и долази заједно са хроничним болестима и самоћом. То је био главни разлог да организатори три-

симптоми који трају неколико дана. По томе се разликује да ли је то депресија или није. Дакле, ако траје дуже од две, три недеље, за такве тегобе морају се јавити код лекара. То су већ депресивни симптоми“, додаје др Бојовић.

Гости на овом предавању били су представници Савета за безбедност у саобраћају

У квизу „Здравко” победили ђаци из Чајетине

„Ово је један пилот пројекат. Надамо се да ће наш 'Здравко' живети и да ћемо у следећих година организovati слично такмичење”, изјавила др Гордана Бојовић о квизу на коме је учествовало осам екипа из четири наше основне школе

Поводом обележавања Светског дана здравља, у просторијама чајетинског Омладинског центра организовано је такмичење из области здравства. Квиз „Здравко” организовано је Дом здравља Чајетина уз подршку Црвеног крста, Спортског центра Чајетина и Савета за безбедност саобраћаја општине Чајетина. У такмичењу је учествовало осам екипа које су чинили ученици основних школа из Сирогојна, Мачката, Чајетине и Златибора. Титулу победника понели су ученици Основне школе „Димитрије Туцовић” Чајетина. Друго место освојила је ОШ „Димитрије Туцовић” Златибор, треће ОШ „Саво Јовановић” Сирогојно, а четврто ОШ „Миливоје Боровић” Мачкат.

Један од чланова победничке екипе је Вук Милосављевић, ученик другог разреда. Он каже да питања нису била тешка и да је задовољан успехом. То је потврдио и Петар Брашанац, ученик трећег разреда. Иако је имао задатак да одговара на питања намењена четвртацима, каже да се добро снашао, а као један од тежих задатака издвојио је полигон. Нађа Радибратовић, ученица седмог разреда, једна је од чланова старије првопласиране екипе. Ово такмичење, како наводи, за њу представља једно ново искуство, али и прилику за стицање нових знања.

Од осам пријављених екипа које су учествовале у квизу, четири екипе чинили су ученици од првог до четвртог разреда, а четири од петог до осмог. Учени-

ци са којима смо разговарали су нам рекли да су се за учешће у квизу „Здравко” пријавили како би проверили своја досадашња и стекли нова знања из области здравства.

„Ово је моје прво учешће на квизу. Нисам имала ранијих искустава, а ни прилику да учествујем. Није било никаквих посебних припрема, јер о здрављу треба да се зна”, рекла нам је Ивана Марковић, ученица седмог разреда Основне школе „Саво Јовановић” Сирогојно.

Иако је главна тема овогodiшње кампање „Депресија-хајде да разговарамо”, припремљени тестови били су посвећени свим областима здравствене заштите, јер је сваки сегмент подједнако важан. Начелница Опште службе

Дома здравља Чајетина докторка Гордана Бојовић каже да су питања једноставна, захтевају елементарно знање о здрављу, и деца омогућавају да на шалив начин науче нешто ново.

„Ово је један пилот пројекат. Надамо се да ће наш 'Здравко' живети и да ћемо и следећих година организovati слично такмичење. Не треба нама Светски дан здравља, само нам треба добра воља наших ђака, да нам кажу да им се ово свиђа и ми ћемо организovati када год они то пожелу”, истиче докторка Бојовић. Она се том приликом захвалила свим сарадницима који су помогли да се ова активност успешно спроведе.

Такмичење је контролисало четворочлани жири у саставу: Др Мирјана Ђуровић – специјалиста опште медицине, Мира Лазовић – главна сестра Дома здравља, Мира Стаматовић – главна сестра Службе за здравствену заштиту одраслих и Зорица Нешковић – председница Црвеног крста Чајетина.

Драгана Росић

РАЗГОВОР С ДОБИТНИЦОМ НИН-ОВЕ НАГРАДЕ

Некад је и уметност важна

„Сваки писац пише углавном оно што га се тиче, а да би то постало књижевно вредно, потребно је да се тиче и онога ко то чита”, каже Ивана Димић

Гошћа библиотеке „Љубиша Р. Ђењић“ била је овогодишња добитница НИН-ове награде Ивана Димић. Њен роман „Арзамас“ код читалачке публике је наишао на врло добар пријем, јер тема коју је у њему обрадила књижевница, без обзира на драматичност, блиска је људима, а тон књиге и стил писања чине је лако читљивом. Са 63. НИН-овом добитницом смо разговарали за „Златиборске вести“.

„Ја већ 40 година објављујем и пишем. Већ сам у пензији, имам 60 година и ни на какве награде више нисам ни рачунала, нити је то нешто што може мени на било који начин да ‘смета’. Када је неко млад писац па добије тако велику награду – то може да га збунује. Али ја сам, ипак, један пензионер и знам да је слава пролазна и ничему више то не служи, сем овако корисним стварима да се о књижевности разговара, а не да се разговара о неким другим стварима које су можда важније. Али – некад је и уметност важна“, каже Ивана Димић.

На питање како је роман добио тако интригантан назив, рекла је да је Арзамас име једног малог града у Русији, али је он битан по томе што је у њему чувени писац, гроф Толстој, доживео ужасан страх од смрти. Пошто се кроз роман намеће неумитност живота који се ближи крају, тиме је и назив књиге разумљив. Међутим, књига говори и о

односу мајке и ћерке. Писана је седам година, а у том периоду је књижевница неговала мајку оболелу од деменције. Без обзира на ту чињеницу, Ивана Димић напомиње следеће:

„Тема књиге је болест и смрт, али и тема свих мојих књига је љубав и смрт... Кад је књижевност у питању, пошто је то уметност, онда је то што су у њој аутобиографски подаци писца – јако мало важно за вредност књиге. Да би нешто било вредно уметничко дело, потребно је да ви будете даровити и да будете добар занатлија у том послу којим се бавите, а коју ћете тему изабрати... Сваки писац пише углавном оно што га се тиче, а да би то постало књижевно вредно, потребно је да се тиче и онога

ко то чита. Када пишете о љубави и смрти – то су најопштије теме, када пишете о односима између родитеља и детета – то су теме које могу свакога да се тичу; свако људско биће има, или је имало, мајку па тема може да га занима. Једино је важан начин на који једну тему обрадите да би то било књижевно релевантно. Дакле, ја се надам да то што сам добила књижевну награду значи да сам озбиљан књижевни труд уложила у ову књигу чија је тема деменција и смрт.“

Роман „Арзамас“ се издваја стиллом писања. У необичном ритму смењују се тренуци дијалога између мајке и ћерке са поглављима монолошких размисања о разним животним појавама, појмовима...

„То је жанровски нека врста ископа зато што се ти фрагменти, дијалоски и прозни, смењују сукцесивно. На тај начин сам структуру правила не с намером да правим неку новину у романеском писању него сам то радила са идејом да се и формално деменција може показати кроз те прекиде и промене ритма у приповедању. Дијалог је једна врста комедијског осврта на ситуацију, јер је то доста тешка тема па је просто потребно да се праве те промене ритма да читаоцу не би била сувише тежобна. Има људи који се поистовећују са самом темом, који су имали такве животне ситуације и неколико пута сам чула, на књижевним вечерима, дирљива сведочења... Од једног човека, на пример, који је чувао дементног оца и он је рекао да је њему било утешно да чита књигу – што је за мене био велики комплимент, јер му је читање тог романа помогло да расветли ту своју ситуацију на један начин који није само тежобан... А и мени је та ситуација помагала да пишем јер је писање начин на који живим! Оно је прво средство којем прибегавам кад је мени ситуација у животу компликована.“

На питање шта ново можемо очекивати од ње, Ивана Димић одговара да је рукопис за књигу „Арзамас“ предала издавачу 2014. године, а од тада није престајала да пише.

Мирјана Ранковић Луковић

Скулптуре у јединству камена и дрвета

Под називом „Загрљај дрвета и камена“ у библиотеци „Љубиша Р. Ђењић“ отворена је изложба скулптура Видана Николића. Николић је до сада био више знан читалачкој публици по приповеткама и романсираним историјским романима, а последњих година као скулптор аматер са успехом излаже своје радове од дрвета и камена.

Поставка у чајетинској библиотеци је пре неколико месеци била пред румунском публиком у Темишвару, а у њој су одабране скулптуре које управо оправдавају необичан и поетичан назив ове изложбе. Оне су вајане од материјала који је аутор проналазио у природи и својом структуром му биле изазов.

„Мора да постоји савршена симбиоза, јединство између камена и дрвета. Обично на обалама река ових наших планинских, Таре и Златибора, кад пот-

копа вода обалу, излази жила и она загрли камен... Од тога покушавам да направим, да тако кажем, неку врсту свог имица“. Идеја за настанак оваквих скулптура није његова, каже скулптор. Такве фигуре раде и Миливоје Бокић и Милан Мијушковић, један Херцеговац а други Црногорац. Камен и дрво су Николићу били и природно окружење, па је можда и то разлог зашто се, иако по професији лингвиста а по одабири и дару књижевник, окреће и овој врсти уметности.

„Рођен сам на висини од 1.200 метара. То су село Заовине. Кад се родите, одмах вам дају бритвицу и онда почиње митско: или да направите штапић и ишарате, да стојећи на раскршћу skinете неку бодљу и да правите процеп да хватате змију, и онда, кад сте у таквом окружењу и имате такво нешто, онда почињете, како би се народски рекло, да ђелате...“

М.Р. Л.

Одбојкашице "Златибора" оствариле су највећи успех у деценију и по дугој историји клуба, пласиравши се у Прву Б лигу.

Чајетинке су, после освајања првог места на друголигашком Западу, успеле да овај резултат потврде на квалификационом турниру за попуну Прве Б лиге, који је организован управо у дворани „Спортског центра Чајетина“. Изабранице Станка Брашанца оствариле су убедљиве победе над екипама "Партизана" из Сремских Карловаца (3-0) и "Бора" (3-0), а према сопственом признању, прослава великог успеха спречила их је да у својеврсном финалу, против београдског "Краља", пруже достојни отпор. Београђанкама је на крају припало прво место, са све три остварене победе.

-Презадовољни смо оствареним. Значајно је то што смо добили организацију овог турнира, јер нам је наша публика свакако много помогла. Против "Краља" се нисмо обрुकали, прослава је мало узела свој данак, али то не може умањити укупан успех – каже тренер Станко Брашанца.

Резултат који су Чајетинке оствариле додатно добија на значају када се зна да су практично једини састав на овом турниру који је у тиму имао само играчице из сопствене школе одбојке.

- Ова генерација је апсолутно заслужила да уђе у виши ранг. Освојено је убедљиво прво место у лигашком такмичењу, изгубили смо само једну од 18 утакмица, и то са 3-2 у сетовима. "Краљ" је објектив-

Одбојкашице „Златибора“ се пласирале у Прву Б лигу

Остварен највећи успех женског одбојкашког клуба, и то са играчицама из сопствене школе одбојке

но гледано најбоља екипа на турниру, тако да је њихов тријумф апсолутно заслужен. Ми смо после две победе били свесни да је циљ остварен – изјавила је председница клуба Нада Милошевић.

У утешној борби за треће место "Партизан" из Сремских Карловаца је са 3-2 савладао екипу "Бора", која је при вођству од 2-1 у сетовима пропустила чак шест меч лопти. Домаћа публика била је на висини задатка, поготово у прва два дана, тако да је дворана „Спортског центра Чајетина“ била испуњена до последњег места, чиме је потврђено да су утакмице

ОК "Златибор" можда и најпосећеније у друголигашком рангу, рачунајући обе конкуренције.

Организатор је доделио пригодне поклоне свим клубовима учесницима на турниру, као и судијама и делегатима.

Резултати:

Златибор – Партизан СК 3-1 (25-19, 25-8, 17-25, 25-21)
Краљ – Бор 3-0 (25-13, 25-15, 25-22)
Златибор – Бор 3-0 (25-12, 25-12, 25-18)
Краљ – Партизан СК 3-0 (25-23, 25-19, 25-21)
Краљ – Златибор 3-0 (27-25, 25-20, 25-15)
Партизан СК – Бор 3-2 (25-19, 17-25, 17-25, 26-24, 15-12)

И.Јанковић

Рукометаша из Штрпца гости Златибора

Четврту годину заредом представници подмлатка РК "Штрпце" гостовали су на Златибору поводом учешћа на турниру «Златибор за пријатељство». Том приликом освојили су једно екипно треће место, као и две индивидуалне награде, а четворица играча изабрана су им у национални тим.

- Презадовољни смо оствареним резултатима, с обзиром да ми у Штрпцу имамо јако лоше услове за рад и тренинг. Хвала нашим пријатељима из општине Чајетина, који нам из године у годину омогућавају да посетимо ову планину и учествујемо на овом турниру, где знатно унапређујемо наше знање – каже председник клуба Љубиша Рачићевић.

И. Ј.

ЗЛАТИБОРСКЕ ВЕСТИ

ИНФОРМАТИВНИ БИЛТЕН
ОПШТИНЕ ЧАЈЕТИНА

Издавач

Агенција за издавачку делатност
и маркетинг „Мали Ћира“

Главни и одговорни уредник

Милић Симић

Редакција

Нада Џелебчић
Иван Јанковић
Мирјана Ранковић Луковић
Драгана Росић

Штампа

Графос Ужице

Тираж

1.500 примерака

Контакт

069/855-00-65
e-mail: pressnada@gmail.com

ISSN-2406-2405

Билтен финансира општина Чајетина

Успешан пролећни старт фудбалера „Златибора“

Играчке промене које је током зиме претрпео ФК „Златибор“ уродиле су плодом. Клуб је у пролећном делу Српске лиге Запад без пораза, са остварене три победе и четири ремија. После минималне победе над „Лозницом“ (1-0), Чајетинци су били убедљивији против „Полета“ код куће (3-0) и „Михајловца 1934“ у гостима (3-1). Без голова су играли са „Смедеревом“, „Јединство Путевима“ и водећим „Радничким 1923“, док су у гостима са другопласираном „Будућности Крушик“ играли 1-1. Такође, стигли су и до финала Купа ФСЗО, где ће у финалу одмерити снаге са „Слогом“ из Пожеге.

Фудбалери „Чајетине“ су у наставку такмичења Златиборске окружне лиге забележили три победе и два пораза. Победили су „Лазарицу“ (2-1), „Соко“ (4-1) и „Савинац“ (3-1), а поражени су од „Железничара“ (5-0) и „Црнокосе“ (4-0). **И.Ј.**

Кадети кошаркаши употпунили успешну сезону

Резултатом кадетске селекције додатно је потврђена успешна сезона по Кошаркашки клуб „Златибор“. Тим са клупе предвођен Владаном Калоперовићем, човеком који је пре три године селектирао сениорски састав за улазак у савезни ранг, освојио је треће место у квалитетној Међурегионалној лиги западне и централне Србије, у конкуренцији клубова из Крагујевца, Крушевца, Краљева, Смедерева...

-Како ми кажу у управи, ово је највећи успех млађих категорија у историји клуба. Ипак, остаје мали жал за поразима у утакмицама у Параћину, Врњачкој Бањи и у Косјерићу, где смо од лидера изгубили добијен меч у последњој секунди, тако да бисмо с те три победе били у кругу с „Црнокосом“ и заузели бисмо прво место.

Овај резултат додатно добија на значају када

Кадетска селекција КК „Златибор“ остварила успех освајањем трећег места у Међурегионалној лиги западне и централне Србије

се зна да је тим током читаве сезоне имао проблема са смањеном ротацијом играча.

-То је генерација коју сам окупио још 2009. године: Бјеличић, Милекић, Гавовић, Сапун, Јанковић, Терзић, прикључен је пионир Јоксимовић... Искрено, игра нам је током сезоне зависила од плејмејкера Стефана Бјеличића. Када је он имао слабо вече, ми нисмо имали игру. Суштински, имали смо у селекцији седам играча, без могућности да и-

рамо „5 на 5“ на тренингу, што је условило да на тренинзима радимо индивидуално, као на кампу.

Рецепт којим се дошло до резултата крајње је једноставан.

- Играли смо једноставну кошарку, тзв. „трчи и пуцај“, попут универзитетске кошарке. Било ми је задовољство да радим с њима, давао сам им потпуну слободу и могу да кажем да су јако напредовали и то се видело када су играли за сениорски тим. Није битно да ли су играли минут, три или десет, они на паркету школски одраде неке ствари. Уз то, свако је поентирао.

Калоперовић признаје да је у почетку и сам сумњао у остварење значајнијег резултата.

-Три године нисам радио с њима. Било је ту и неких пропуста, у чему се не слажем са многим тренерима у Србији, јер децу много оптерећују акцијама, уместо да их уче да играју просту кошарку, да играју „1 на 1“... Доста сам на томе радио с њима, успешно, и још треба радити на томе.

Овај тим, према речима тренера, има потенцијал да за две сезоне „нападне“ пласман у Јединствену јуниорску лигу Србије, али ће за тако нешто бити неопходно довођење момака са стране.

- Имали смо ове године понуду из Нове Вароши за пар момака који би тамо тренирали, а овде играли. Нисам хтео на то да пристанем, да неко нашим клинцима узима минутажу. Ми треба да будемо база за младе играче, јер имамо све услове за то, од спортске инфраструктуре, преко исхране и смештаја. Да момке из нашег погона „лансирамо“ даље и самим тим да у будућности имамо сатисфакцију да је неко изградио кошаркашку каријеру, а да је почео као члан КК „Златибор“ – каже Калоперовић. **И.Јанковић**

